

အင်းစိန်အောင်စိုး

ဒုတိယသေမင်းတမန်လမ်း
(ရန်ပုံငွေ)

(ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှန်များ)

စာရေးသူ၏ အမှာ စာ

ကျွန်တော်ရဲ့ ဒုတိယမြောက်စာအုပ်ဟာ ကျွန်တော်ဘဝရဲ့ ပထမပိုင်း အဖြစ်အပျက်တွေပါ။ ကျွန်တော်ဟာ အတန်းပညာနည်းပါး သလို စာရေးတာကိုလည်း ဝါသနာပါသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ ကံအကြောင်းတရားကြောင့် ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လုပ်ရပ်ကြောင့် ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်ထောင်ဇာတာပါလာပုံရတယ်။ စုစုပေါင်း ကျွန်တော် (၃)ကြိမ် ကျဘူးတယ်။ ပထမအကြိမ်နဲ့ ဒုတိယအကြိမ် ထောင်ကျစဉ်မှာ ထောင် တွေ ရဲဘက်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ထူးထူးခြားခြား ခံစားချက်မရှိခဲ့ပေမယ့် တတိယအကြိမ် ထောင်ထဲမှာ အကြာကြီးနေလိုက်ရသလို အကြိမ်ပေါင်း များစွာ နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာ မတရားမှုမျိုးစုံကို အထပ်ထပ်အခါအခါ တွေ့ကြုံခံစားလိုက်ရတော့ မတရားမှုတွေကို ရွံ့မုန်းသွားသလို မိမိ ကိုယ်တိုင် မတရားမလုပ်ချင်တော့သလို မတရားလုပ်တဲ့ မည်သူ့ကိုမဆို ကျွန်တော်စိတ်က ဘယ်လိုမှ လက်မခံတော့ပါဘူး။

မ°မ° ရှေ့မ့၁ မတရားမှုတခုခုတွေ့ကြုံလိုက်တိုင်း ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပြောဆိုတတ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် လည်း ပြဿနာတွေ ခဏခဏဖြစ်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက မနှစ်သက်တဲ့ အတွက် ကျွန်တော်ထောင်ထဲမှာ အကျဉ်းသားအရာရှိဆိုတဲ့ ရာထူးကို မရရှိပဲ တိုက်ထဲရောက်လိုက်၊ သာမန်အခန်းသားဘဝနေရလိုက်နဲ့ ထောင်ထဲမှာ ဒုက္ခတွေ့မျိုးစုံကို နှစ်အတန်ကြာ ခံစားခဲ့ရတယ်။ ကမ္ဘာ့ ကြက်ခြေနီ (ICRC) ရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် ဘာသာရေးစာပေတွေ အတွေး အခေါ်စာ

ပေတွေဖတ်ပြီး ကျွန်တော်အသိဉာဏ်တွေ ဖွံ့ဖြိုးလာတဲ့ တတိယအကြိမ်
ထောင်ကထွက်လာတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ (ပထမ) စာအုပ် ဖြစ်တဲ့ (အုတ်ရိုး
အတွင်း သံဆူးကြိုးဝင်းမှ လူမျိုးများ) ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို ရေးသားပြီး
နောက်ပိုင်းခံစားချက်တွေ ဆက်လက်ကျန်ရှိတဲ့ အတွက် စာရေးရတာ နှ
စ်သက်လာသလို၊ လူအများ မသိနိုင်တဲ့ အကျဉ်းထောင်၊ ရဲဘက်စခန်း
တွေက မယုံနိုင်စရာ တစ်ကယ့်အဖြစ်အပျက်တွေကို ကိုယ် တိုင် ကြုံ
တွေ့ခဲ့ဖူးတဲ့ ကျွန်တော် ဒီအကြောင်းတွေကို ပြန်လည်ရေးသားဖို့ စိတ်
ကူးမိတဲ့ အတွက်

ဒုတိယမြောက်စာအုပ်ဖြစ်တဲ့ -

(ဒုတိယသေမင်းတမန်လမ်း ရန်မန်း) ယခုစာအုပ်ထဲမှာ ပါတဲ့ အဖြစ်
အပျက်အကြောင်းအရာ အားလုံးဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ ကိုယ် တွေ့အဖြစ်မှန်
တွေပါ။ အမည်နာမတွေ လွဲပြောင်းထားခြင်း မရှိသလို လုပ်ကြံရေးသား
ထားတာလဲ စာတလုံး (စာတကြောင်းမှ မရှိပါဘူး) မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်
လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်က ဖြစ်ရပ်မှန်နဲ့ စစ်အာဏာ သိမ်းထားစဉ် ကာလ
က အဖြစ်မှန်တွေပါ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်၊ ရဲဘက်
စခန်းတွေမှာ အတိတ်အချိန်က ဒီလိုလူအခွင့် အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ ရ
က်စက်ရမ်းကားလူမဆန်တဲ့ အဖြစ်မှန်တွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတာ အများ
ပြည်သူသိရှိစေချင်တာရယ်၊ အခုခေတ် ကာလမှာ ဒီလိုအကြောင်းအရာ
တွေကို ဖော်ပြသင့်တဲ့ အချိန်ဖြစ်နေပြီဖြစ် တဲ့ အတွက် အပြုသဘော
ဆောင်ပြီး အဖြစ်မှန်တွေကို ထုတ်ဖော်ရေးသား လိုက်ပါတယ်။

အမေ့သားလူဆိုး

ကျွန်တော်ပယ်စဉ်က ကလေးချင်းရန်ဖြစ်
အိမ်အရောက်လစ်လို့ ပန်းဖိုခဲ့တာ
အမေ့ထမိန်ရဲ့ အနောက်မှာပါ

သွယ်တန်းစတက် ကျောင်းအပ်ရက်မှာ
ကမ္ဘာမကြေလည်း မဆိုနိုင်ဘဲ
ပျက်ရည်ဖြိုဖြို ကွဲခဲ့တာ
အမေ့ကို သားမခွဲနိုင်လို့ပါ

အိုမီဂါ နာရီလေး
အမေက လက်ဆောင်ပေးခဲ့တာ
ဗုတိယတန်း အောင်တဲ့နှစ်မှာ

ပြီးကောင်ပေါက်အရွယ် မအူမလယ်မှာ
အမိအဖနဲ့ စကားများ
စစ်တပ်ထဲ ဝင်သွားလို့
သားပျောက်လိုက်ရှာ ငိုနေတာ
အောင်ဦးရဲ့ အမေပါ

ကျွန်ုပ်လူဆိုးဖြစ် ရဲကပစ်တော့
ပေါင်မှာ သေနတ်မှန် အော်ရာကိုပြ
အမေ့ကို တိုင်ခဲ့ဖူးတယ်
ရဲတွေသားကို သေနတ်နဲ့ပစ်ပြီး
ခိုင်းရိုက်ကြတယ် အမေ

၁၉၉၁ ခုနှစ် ကျွန်ုပ်ရဲဘက်ထွက်
ငှက်ဖျားတက်တော့ အမေဆွဲကြီးလေး
ဆေးဖိုး ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်

မလိမ္မာသုံးခါ ဖိုက်တဲ့သားကြောင့်
ရဲစခန်းအချွန် ထောင်ကြီးချွန်နဲ့
ရဲဘက်စခန်းတွေမှာ အမေခြေရာတွေ
ထပ်ခဲ့ရတယ်

သားရှိခိုးဦးတင် အကြိမ်ထောင်သောင်းမက
ဂါဝရပြုရင်း တောင်းပန်ပါတယ်
အမေ အမေ အမေ

ကျွန်တော့်မိခင်ကြီးအားဤစာဤကဗျာဖြင့်
ကန်တော့ပါ၏
အင်းစိန်အောင်ဦး

ကျွန်တော်ရဲ့ဘဝတသက်တာမှာ / ကျွန်တော်မှတ်မိသမျှကတော့ ကျွန်တော်ရဲ့မိခင်ဖြစ်သူဟာ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအကြောင်းကိစ္စကြောင့် မရောက်သင့်တဲ့နေရာတွေကို မရောက်ဘူးပါ။ ကျွန်တော်လို သားဆိုးမျိုးကို မွေးမိတဲ့အတွက်ကြောင့်သာ ခဲစခန်းတွေ၊ တရားရုံးတွေ အကျဉ်းထောင်တွေ၊ ရဲဘက်စခန်း တွေကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အခေါက်ခေါက်အခါရောက်ခဲ့ရတယ်။

ကျွန်တော်အကျဉ်းထောင်၊ ရဲဘက်စခန်းတွေမှာ ခုက္ခရောက်တိုင်း၊ မိခင်ဖြစ်သူရဲ့အစားအသောက် ပို့ဆောင်ကျွေးမွေးမှု၊ ငွေကြေးပေးကမ်းမှုတွေကြောင့်သာ ရပ်တည်ရှင်သန်နိုင်ခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော် စစ်တပ် ထဲဝင်၊ ထောင်ကျ၊ ရဲဘက်ထွက် ဘယ်နေရာကို ရောက်ရောက် ကျွန်တော်ရှိရာကို အပြုရောက်လာတာတဲ့ ကျွန်တော်အားကိုးရဆုံးမိခင်ကြီးကို လူဆိုးလူမိုက်ဘဝကနေ စာမေးဆရာဖြစ်လာတဲ့ ကျွန်တော်အင်းစိန် အောင်စိုးက မိခင်ကြီးကို ဤကဗျာ ဤစာဖြင့် ဂါရဝပြုလိုက်ပါတယ်။

နိဒါန်း

မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလလဘောတုံ လူ့ဘဝရဖို့ ဘယ်လောက် ခက်ခဲ တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးသိကြပါတယ်။ အတိတ်ကံအကြောင်း မကောင်းခဲ့လို့ တချို့သောသူတွေဟာ ခက်ခဲတဲ့ လူ့ဘဝကို ရခဲ့ကြပေမဲ့၊ အမှားအမှန်ကို မှန်ကန်စွာမခွဲခြားနိုင်ကြလို့ မကောင်းမှုဒုစရိုက်မျိုးစုံကို ကျူးလွန်လုပ်ကိုင်ကြရင်း ပြစ်မှုမျိုးစုံနဲ့ လူမျိုးစုံဟာ၊ အကျဉ်းထောင် ရဲဘက်စခန်းတွေမှာ မိမိတို့ ရဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အချိန်တွေ၊ နုပျိုတဲ့ ဘဝတွေကို ကျူးလွန်တဲ့ ပြစ်မှုနဲ့ ညီမျှခြင်းမရှိဘဲ၊ ကြီးမားတဲ့ အပြစ်ဒဏ်တွေခံစားရင်း၊ နအဖ လက်ထက်က ထောင်ကျ သူတွေ ယနေ့အချိန်ထိ အကျဉ်းထောင်တွေမှာ ကျန်ရှိ နေတယ်။ လူ့အခွင့် အရေးဆိုတာမပြောနဲ့ ၊ အကျဉ်းသား တစ်ယောက်ရဲ့ ရပိုင်ခွင့် အခွင့် အရေးဆိုတာဘာလဲလို့ မေးရမယ့် ရဲဘက်စခန်းတွေ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျန်ရှိနေသေးတယ်ဆိုတာ ယခုအစိုးရသစ်ကို သိစေချင်တဲ့ အတွက် ဒီစာကိုရေးခြင်းဖြစ်တယ်။

ကျွန်တော်က အကျဉ်းထောင်ရဲဘက်စခန်းတွေမှာ (၁၇) နှစ်ကျော် နေထိုင်ဖြတ်သန်းခဲ့ရသူတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ အတွက် ထောင်အကြောင်း၊ ရဲဘက်အကြောင်းတွေကို ကောင်းကောင်း သိတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ စစ်အစိုးရ (အမည်ပြောင်း) သုံးခေတ်လုံး၊ ကျွန်တော်တို့ အကျဉ်းသားတွေဟာ လူစင်စစ်ကနေ တိရိစ္ဆာန်တွေလို ဆက်ဆံခံခဲ့ရ၊ ခံစားခဲ့ရ၊ ခိုင်းစေခံခဲ့ရ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံခဲ့ရတာမျိုးတွေ၊ ငွေမပေးနိုင်ရင် မျက်နှာငယ်ရ၊ အနှိမ်ခံရ၊ မကောင်းမှုကျူးလွန်လို့ ထောင်ကျလာခြင်း အတူတူမပေးနိုင် မကျွေးနိုင်

င်ရင် ဘယ်လိုဆက်ဆံတယ်၊ ဘယ်လိုခိုင်းစေတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် ရောက်ရှိနေထိုင်ခဲ့သူတွေသာ ကိုယ်ချင်းစာ ခံစားနားလည်နိုင် တာပါ။

အကျဉ်းထောင် ရဲဘက်စခန်းတွေအကြောင်း ကောင်းကောင်း သိပေ မဲ့ အမှန်အတိုင်းမရေးဘဲ၊ ဖတ်ကောင်းအောင်ရေးနေတဲ့ အကျဉ်း ထောင်ဝန်ထမ်းအရာရှိတွေရဲ့ တဖက်သတ်ရေးနေတဲ့ စာတွေ၊ အကျဉ်း ထောင်အိပ်ဆောင်တွေ၊ ရဲဘက်စခန်းတွေရဲ့ ရှေ့တန်းလုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ အ ကျဉ်းသားတွေဘယ်လို စားသောက်နေထိုင်၊ လုပ်ကိုင်ရတယ်ဆိုတာ တိ တိကျကျမသိဘဲ၊ မှုန်ဝါးဝါးနဲ့ ထောင်အကြောင်း စာရေးနေသူတွေ။ လူ ဆိုးလူမိုက်တွေဟာ လူ့လောကအမှီကြီးတွေ ဆန်ကုန်မြေလေးတွေလို့ ပြောဆိုရေးသားကြသူတွေကို ကျွန်တော်က မေးချင်တယ်။

အဲဒီမကောင်းတဲ့ လူဆိုးလူမိုက်တွေကို ဖမ်းဆီးတဲ့ ပြည်သူရဲတွေ၊ အ မိန့်ချတဲ့ တရားသူကြီးတွေ၊ အကျင့်စာရိတ္တပြုပြင်ရေးစခန်းလို့ နာမည် တပ်ထားတဲ့ အကျဉ်းထောင်ရဲဘက်စခန်းက အမှုထမ်း၊ အရာထမ်းတွေ ကကော ဘယ်လောက်ထိ ဖြူစင်ကြပါသလဲ။ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူမှု က င်း ရှင်းကြပါရဲ့ လား၊ မတရားမှု လုံးဝမရှိကြဘူးလား၊ အဖြေကို တစ်နိုင် င်လုံး သိကြတယ်။ ပညာတတ်တိုင်း၊ ရာထူးရှိတိုင်း၊ ငွေကြေးချမ်းသာကြွယ်ဝတိုင်း၊ ဝန်ထမ်းဖြစ်တိုင်း၊ လူကောင်း သူတော် ကောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြို့ရွာတွေ အားလုံး နီးပါးမှာ လူဆိုးလူမိုက်တွေတော့ ရှိကြတယ်၊ နိုင်ငံခြားမှာ လို ပြည်သူ တွေကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်တဲ့ မာဖီးယား ဂိုဏ်းတို့ ၊ ယာကူဇာဂိုဏ်း တို့လို အဖွဲ့အစည်းနဲ့ သေနတ်ကိုင်အုပ်စု တွေတော့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြို့ပြကြီး တွေမှာ မရှိပါဘူး။ ခပ်ညံ့ညံ့ဆိုးသူတွေသာ ရှိတာပါ။

တချို့လူတွေ တင်စားပြောဆိုရေးသားနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်

င်ငံက လူဆိုးလူမိုက်ဆိုသူတွေကို အင်းစိန်ထောင်၊ မန္တလေးထောင်၊
မြင်းခြံထောင်တွေမှာ ကျွန်တော်မြင်တွေ့ခဲ့ရတာကတော့ ထောင်ပိုင်၊
ထောင်မှူးတွေကို မျက်နှာချိုသွေး ဖားယားပြီး၊ ခန္ဓာကိုယ်က တတ်တူးရ
ပ်ကို အားမနာ၊ ကိုယ့်ဗလကိုယ်အားမနာ၊ ထောင်ကျလာတဲ့ အမှုကို မငဲ့
ဘဲ အကျဉ်းထောင်အရာရှိတွေကို ရေလောင်းချိုးပေး၊ ဆပ်ပြာ တိုက်
ပေး၊ ယပ်ခတ်ပေး၊ နင်းနှိပ်ပေး၊ ကျွန်ခံပြီးနေထိုင်တာကိုဘဲ တွေ့ခဲ့ဘူး
တယ်။ ထောင်အာဏာပိုင်တွေရဲ့ မတရားမှုမျိုးစုံကို တုံ့ပြန်ပြောဆို ဆန့်
ကျင်တဲ့ လူဆိုးကို မတွေ့ခဲ့ဘူးပါ။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် ညီမျှခြင်းမရှိဘဲ၊ ထော
င်ဒဏ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျခံနေကြသူတွေ၊ ယခုအချိန်ထိ ထောင်ထဲမှာ
ရှိနေ ကြတယ်။ တချို့ဆိုရင် ၂၀၀၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်ခန့်က ဖမ်းဆီးပြစ်ဒ
ဏ်ခံ နေကြရတာ၊ ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ်တိုင်အောင်ကြာပါပြီ။ မကောင်းမှု
တစ်ခုခု ကျူးလွန်လို့၊ တရားဥပဒေအရ ဖမ်းဆီးထောင်ချတာမှန်ပေမဲ့၊
မဟုတ်တာ တွေလုပ်တာက နည်းနည်း အပြစ်ပေးတာများများ ဖြစ်ခဲ့
တာတွေကြောင့် ထောင်တွေထဲမှာ ပြစ်ဒဏ်ခံနေရသူတွေဟာ အခုခေတ်
အစိုးရလက်ထက် မှာ လွတ်မြောက်သင့်ပြီ။

ပညာမဲ့လူဆိုးလူမိုက်တွေက ထောင်ကျပညာရှိ လိုင်စင်ရလူဆိုး လု
ပ်ပိုင်ခွင့်ရတဲ့ သူတွေကတော့ တစ်ခေတ်ပြီးတစ်ခေတ် လူကောင်းလိုလို
သူတော်ကောင်းလိုလိုနဲ့ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် စီးပွားရေးတွေ ကြီးထွား
လာကြတယ်။ ထောင်တွေမကျကြပါ။

ကျွန်တော် ထောင်တွေ ရဲဘက်စခန်းတွေမှာ (၁၇) နှစ်ကျော် လူမျိုးစုံ
၊ တိုင်းရင်းသားမျိုးစုံနဲ့ နေထိုင်ခဲ့ရာ လူထုခေါင်းဆောင် အမေစုနဲ့ (NLD)
ပါတီကို မထောက်ခံ၊ မနှစ်သက်သူတွေဟာ ရာထူးတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ
ကို အသုံးပြုပြီး ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရှာနေတဲ့ (လက်ရှိ) အမေစု လက်အောက်
ရောက်နေတဲ့ ခေတ်ဟောင်းက နိုင်ငံဝန်ထမ်းတစ်ချို့ပါ။

ထောင်ထဲမှာ မကြာခဏကြားနေရတဲ့ ထောင်အရာရှိတချို့ပြောတဲ့ စကားကတော့ အဖွားကြီးတက်ရင် အလုပ်ထွက်မယ်၊ ဆေးပင်စင်ယူမယ် (ထောင်ကျတော့မခံနိုင်ဘူး)လို့ ပြောကြတယ်။ မျိုးဆက်သမိုင်းအရ သော်လည်းကောင်း၊ လက်ရှိလုပ်ဆောင်ချက် အနစ်နာခံမှုများကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ (အမေစု)နှင့် (NLD) ပါတီကိုပြည်သူအများစုမှ (၄)ကြိမ်တိုင်တိုင် ထောက်ခံအားပေးခဲ့ကြတယ်။ ချစ်ခင်မှု ယုံကြည်မှု အားကိုးမှုတွေနဲ့ အကြိမ်တိုင်းအမေစုကို ထောက်ခံခဲ့ကြတဲ့ လူတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ အခြေခံလူတန်းစား ဆင်းရဲသားတွေပါ။ ထောင်ကျနေသူတွေရဲ့ မိဘညီအစ်ကို မောင်နှမ၊ ဇနီးမယား သားသမီးတွေရဲ့ မဲပေးမှုမှ မျှော်လင့်ချက်လေး တစ်ခုပါကြတယ်။ အဲဒါကတော့ (NLD) ပါတီ နိုင်ရင် မိမိတို့ရဲ့ မိသားစုဝင်ထောင်ကျနေသူများ ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာမယ်ဆိုတဲ့ အတွေးမျှော်လင့်ချက်လေးပါ။ အမှားဆိုတာ လူတိုင်း မကင်းပါဘူး၊ ခဏခဏမှားနေသူနဲ့ တစ်ခါတစ်လေ မှားသူမျိုးဘဲ ကွဲပြားတာပါ။ ခေတ်စနစ်ရဲ့ မကောင်းမှုကြောင့် သားကောင်ဖြစ်သွားသူတွေအတွက် အခွင့်အရေးတစ်ခုတော့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါရစေချင်တယ်။ လက်ရှိအစိုးရ အသစ်အနေနဲ့ အထွေထွေလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်မပေးနိုင် ရင်တောင် နှစ်ဝက်၊ လဝက် (သို့မဟုတ်) သုံးပုံနှစ်ပုံလျော့ပေးတာမျိုး လုပ်ပေးစေချင်ပါတယ်။ ဒါမှ မဟုတ် ခံဝန်ကတိနဲ့ လွတ်ပေးတာမျိုး လုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း မဖြစ်နိုင်တာမရှိပါဘူး။

တချို့လူတွေကပြောကြ၊ ရေးကြတယ်။ လူဆိုးလူမိုက်တွေကို မလွှတ်သင့်ဘူးတဲ့ ၊ ဒီဘဝမှာ ကံအကြောင်းတရားလေးကောင်းလို့ လူတန်းစေ့နေထိုင်ရပ်တည်နိုင်လို့ ဒီစကားပြောကြတာပါ။ သူကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ ၊ သူ့မိသားစုတစ်ယောက်ယောက်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ကျနေမယ်ဆိုရင် ဒီလို စကားမျိုးပြောမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ထောင်ကျသူတိုင်း မဟုတ်တာ မကော

င်းတာလုပ်ပြီး ထောင်ထဲရောက်လာတာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ ကိုယ် တိုင် သွားလေ့လာရင် တိကျစွာသိရမှာ ပါလို့ ပြောပါရစေ။ ကျွန်တော် ကိုယ့် တွေ့ပြောရရင် လူဆိုးလူမိုက်သူ (၁၀၀) ထောင်ကလွတ်လာရင် အဲဒီ လူ (၁၀)ယောက်လောက်တောင် ထောင်ထဲပြန်ရောက်သွားတာ မတွေ့ရ ဘူး။ ထောင်ထွက်ဆင်းရဲသားတွေ ထောင်ထဲပြန်ရောက်သွားတာဟာ အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်တွေနဲ့ လူပတ်ဝန်းကျင်က ဝိုင်းပယ်ထားကြလို့ ဆိုတာ လူအများ သိစေချင်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နှစ်အတော်ကြာအောင် အုပ်ချုပ် ခဲ့တဲ့ မင်းညစ်မင်းဆိုးတွေကြောင့် ခေတ်မကောင်း၊ စနစ်မကောင်းမှုကြောင့် အောက်ခြေလူတန်းစား၊ ဆင်းရဲသားမျိုးဆက်တွေဟာ အတန်းပညာနည်း ပါးလို့ အသိပညာချို့တဲ့ ကျပြီး၊ သမ္မာအာဇီဝရိုးသားစွာ အပင်ပန်းခံ အလုပ်ကြမ်းလုပ်လို့ နေ့စဉ်စားဝတ်နေရေး ဖြေရှင်းပေးနေကြပေမဲ့၊ မလှ မပနဲ့ ဘဝကို ဖြတ်သန်းကြရတဲ့ အခါ အချို့သော လူငယ် ယောက်ျားလေး၊ မိန်းကလေးတွေဟာ ငယ်စဉ်ကာလ လှလှပပ မဝတ်နိုင် ကောင်းကောင်း မစားရ၊ သုံးသင့်သလောက် ငွေကြေးမသုံးစွဲရတဲ့ အခါ အမှား၊ အမှန် မခွဲခြားနိုင်တော့ဘဲ၊ လက်ရှိအခြေအနေကိုသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်ကြိုးစားရင်း လမ်းမှားကို ရောက်ရှိသွားကြတယ်။

ကျွန်တော့်အသက်အရွယ်နဲ့ မှီသလောက်ပြောရရင် (မဆလ) ခေတ်လို့ ဆိုတဲ့ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ် (ရှစ်လေးလုံး)ကနေ ယနေ့အချိန်အထိ အမည်အမျိုးမျိုးနဲ့ ပြောင်းလွဲအုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ (နဝတ) လို့ ခေါ်တဲ့ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးခေတ်၊ (နအဖ)ဆိုတဲ့ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးခေတ်၊ ယခုဒီမိုကရေစီအစိုးရလက်ထက်တိုင်အောင် အစိုးရအဖွဲ့သာမက အတိုက်အခံလုပ်နေသူတွေ၊ သာမန်ပြည်သူလူထုတွေ အများ စုက ပြစ်ပယ်ထားတဲ့ ထောင်ထွက်၊ လူဆိုး

လူမိုက်ဆိုသူတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသားတွေဖြစ်ပြီး၊ အများစု ဟာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေပါ။ ကမ္ဘာမှာ ဘာသာတရားအကိုင်းအရှိုင်း ဆုံးနိုင်ငံလို့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ္ဘာကလည်း အသိအမှတ်ပြု ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ကိုယ်တွေ့အရရော၊ ကျွန်တော်သိ သလောက်ကတော့ ထောင်ကျဘူးသူ (ရာဇဝတ်မှု ဒုစရိုက်မှု)နဲ့ ဆိုရင် ထောင်ထဲမှာ ထောင်အာဏာပိုင်အမှုထမ်း၊ အရာထမ်းတွေက လူလိုမဆက်ဆံသလို အကျဉ်းထောင်ကလွတ်မြောက်လာရင်လည်း အပြင်လောက အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းက လူရာမသွင်းသလို မသင်္ကာတဲ့ မျက်လုံးတွေနဲ့ အမြဲကြည့်နေကြပြီး ပစ်ပယ်ထားခဲ့ကျတာဟာ နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာခဲ့ပါပြီ။

အခြေခံလူတန်းစားမိသားစုမှာ မွေးဖွားကြီးပြင်းခဲ့ရလို့ စာကောင်းကောင်း မသင်ခဲ့ရသလို အတွေးအခေါ်နိမ့်ပါးပြီး မကောင်းမှုတစ်ခုခုကျူးလွန်လို့ ထောင်ကျသွားရင်လည်း ထောင်ထဲမှာ ရဲဘက်မှ တိရိစ္ဆာန်တွေလို အလုပ်လုပ်ကြရ၊ အဆူအဆဲခံ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံရတယ်။ အကျဉ်းထောင်အာဏာပိုင် ရာထူးအဆင့်ဆင့်က သူတို့ တွေကို ငွေမပေး နိုင်ရင် ဘယ်အကျဉ်းထောင်သားကိုမဆို နူးညံ့ချိုသာစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံတာ၊ ကြင်ကြင်နာနာပြုမူတာ၊ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းနဲ့ အသိပညာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် သင်ပေးတာမရှိသလို၊ အကျဉ်းထောင်ရဲဘက်စခန်းက ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာရင်လည်း ၊ ထောင်ထွက်တစ်ယောက်ကို လူ့ပတ်ဝန်းကျင်က ပစ်ပယ်ကြသလို၊ ဘယ်လုပ်ငန်းရှင်၊ ဘယ်အာဏာပိုင်မှ ကူညီတာ စောင့်ရှောက်တာ၊ ဖေးမတာကို မတွေ့ဘူး မကြားဘူးပါ။ ဒါကြောင့် လည်း အပယ်ခံထောင်ထွက် တွေဟာ မကျေနပ်မှုတွေနဲ့ ပေါက်ကွဲပြီး လူ့ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ အဆင်မပြေ တော့ဘဲ မလုပ်သင့်တာတွေ မလုပ်ချင်တာတွေ လုပ်ကြပြီး၊

မရောက်သင့် တဲ့ နေရာတွေကို ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားကြရတယ်။ ဘယ်လောက်တိုး တက်ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ဖြစ် ထောင်ဆိုတာရှိနေမှာ ပါ။

ဘယ်ပါတီအာဏာရသည် ဖြစ်စေ၊ ဘယ်အစိုးရက တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သည် ဖြစ်စေ၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ထောင်ကျသူတွေကို ထောင်ထဲမှာ လူသားတစ်ယောက်လို ပြုမူဆက်ဆံပေးပါ။ သူတို့ ရဲ့ ကြမ်း တမ်းတဲ့ စိတ်တွေကို ပျော့ပြောင်းသွားအောင် ကောင်းသောနည်းနဲ့ ပြုပြင်ပေးပါ။ ထောင်ကနေ လွတ်မြောက်သွားတဲ့ အခါ ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်အောင် စက်မှုလက်မှုအတတ်ပညာတစ်ခုခုကို သင်ပေးလိုက်ပါ။ ဒါမှ မဟုတ် (အထွေထွေအကျဉ်းသား ကူညီစောင့်ရှောက် ရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု) ဖွဲ့စည်းပြီး အကျဉ်းထောင်ရဲဘက်စခန်းက လွတ်မြောက်လာသူတွေကို အလုပ်အကိုင် ရှာဖွေပေးဖို့ အတတ်နိုင်ဆုံး ဖေးမကူညီပြီး ပစ်ပယ်မထားဘူးဆိုရင် ဒီလူတွေဟာ လူ့ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းက သူတို့ ကို လူရာသွင်းတယ်ဆိုရင် သူတို့ ရဲ့ စိတ်နေ သဘောထားလည်း ပြောင်းလဲပြီး လူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို အနှောင့်အယှက် ဒုက္ခပေးတော့ပဲ အပယ်ခံလူသားဘဝကနေ လွတ်မြောက်လို့ လူကောင်း တစ်ယောက်လိုဘဝကို ဖြတ်သန်းနိုင်မှာ ပါ။

ဥပဒေဘောင်အပြင်ဘက်ကို ကျော်လွန်လို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ထောင်ကျပြီး ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူတွေကို ကျွန်တော်တစ်ခုပြောချင်တယ်။ ယခုဒီစာကိုရေးသူ ကျွန်တော်ဟာ ထောင်ထွက်တစ်ယောက်၊ အခြေခံလူတန်းစား မိသားစုကနေ မွေးဖွားကြီးပြင်းလာသူဖြစ်ပြီး၊ အတန်းပညာပြည့်ဝသူ တစ်ယောက်လည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ စစ်ပြေးမှုနဲ့ ၁၉၈၄-ခုနှစ်က ထောင်(၈)လကျလို့ ၁၉၈၅-ခုနှစ်မှာ ပြန်လည်လွတ်မြောက်တာ ပထမအကြိမ်ဖြစ်ပြီး၊ ၁၉၉၀-ခုနှစ်မှာ လုယက်မှုဖြစ်ပြီး သေနတ်နဲ့ ပစ်ဖမ်းတာ ပေါင်ကိုသေနတ်မှန်ပြီး

ထောင် (၄)နှစ်ကျတာ ဒုတိယအကြိမ်ပါ။ တတိယအကြိမ်ကတော့ ထောင်ဒဏ် (၅၈)နှစ် အပြစ်ပေးခံရတယ်။ လူယက်မှု(၈)ခုဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ပါ။ (၁၉၉၆)ခုနှစ်၊ (၁၀)လပိုင်း (၄) ရက်နေ့မှာ အဖမ်းခံရပြီး ၂၀၁၄-ခုနှစ်၊ (၁)လပိုင်း (၃) ရက်နေ့မှာ လွတ်မြောက်ပါတယ်။ ထောင်ထဲမှာ (၁၇)နှစ်၊ (၃)လတိတိကြာခဲ့တဲ့ အထွေထွေ အကျဉ်းသားတစ်ယောက်ပါ။

ဒါပေမဲ့ ထောင်ထဲမှာ အခြားသူတွေလို့ ၁ လုံး၊ ၂ လုံး၊ ၃ လုံး၊ ဆိုတဲ့ လောင်းကစားနည်းတွေကို မလုပ်သလို အခြားနည်းတွေဖြစ်တဲ့ ပိုက်ဆံကြေး ချက်ထိုးခြင်း၊ ကျားထိုးခြင်း၊ ဖဲရိုက်ခြင်း မလုပ်ပါဘူး။ ဆေးခြောက်တို့ ရာမတို့ နံပါတ်ဖိုး စိမ်ရေဆိုတဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတွေကို ထောင်ရဲဘက်တွေမှာ သုံးစွဲလို့ ရပေမဲ့ ကျွန်တော် လုံးဝမသုံးစွဲဘဲ နေခဲ့တယ်။ အရင်ခေတ်ကစာအုပ်ဖတ်လို့ မရပေမဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအကျဉ်းထောင်ကို ကမ္ဘာ့ကြက်ခြေနီ (ICRC) လိုအဖွဲ့အစည်းတွေ ဝင်ရောက်ပြီးနောက်ပိုင်း မှာ စာဖတ်လို့ ရလာတဲ့ အတွက် ကျွန်တော်ကတော့ ဘာသာရေးစာပေ၊ အတွေးအခေါ်စာပေ၊ ရသစာပေတွေကို အနည်းအကျဉ်းဖတ်ပြီး ယခုလို ကျွန်တော်စာတွေရေးလာနိုင်တာပါ။ အရင်ကလူဆိုးတစ်ယောက်ဆိုတဲ့ ပညတ်ချက်နဲ့ ကျွန်တော်နာမည်ဆိုးတွင် ခဲ့ပေမဲ့ ယခုအချိန်မှာတော့ စာရေးဆရာဆိုတဲ့ ဂုဏ်တစ်ခုကို ကျွန်တော် ပိုင်ဆိုင်နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် လက်ရှိအကျဉ်းထောင် ရဲဘက်စခန်းတွေမှာ ရှိနေသူတွေ ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူတွေကို ကျွန်တော် အကြံပေးချင် အားပေးချင်ပါတယ်။

ငါဟာ ထောင်ထွက်တစ်ယောက်ဆိုပြီး မသိမ်ငယ်ကြပါနဲ့ လူကောင်းလို့ အမည်ခံထားပြီး လူဆိုးလူမိုက်တွေထက်ပိုပြီး ရက်စက်ကောက်ကျစ်ရမ်းကားယုတ်မာတဲ့ သူတွေလူ့လောကမှာ များစွာရှိပါတယ်။

ယ်။ ဒါကြောင့် ထောင်ထွက်တွေတိုင်းဟာ မကောင်းမှုကိုအမြဲမလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ စိတ်လေးနဲ့ ကိုယ့်အရည်အချင်းရှိသလောက် ကာယအား၊ ဉာဏအားနဲ့ သမ္မာအာဇီဝ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်ရှာဖွေ စားသောက်ရင်း လူပတ်ဝန်းကျင် က မိမိရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေထိုင်နေတာကို အသိအမှတ်ပြုလာအောင် ကြိုးစားကြပါလို့ တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

တိုင်းပြည်ကို မေတ္တာ စေတနာနဲ့ အုပ်ချုပ်မဲ့ အာဏာရ ပါတီနဲ့ အစိုးရသစ်အတွက် အုတ်တစ်ချပ် သဲတစ်ပွင့်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် အကျဉ်းထောင်ထဲက အုတ်သဲလေးတွေကို အပြင်လောကမှာ အသုံးပြုပါလို့ ကျွန်တော် အကြံပြုလိုက်ပါတယ်။

လက်ရှိအစိုးရကဖြစ်စေ၊ ပုဂလလိကအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက ဖြစ်စေ ၊ ထောင်ထွက်လူဆိုးလူမိုက်တွေကို နည်းမျိုးစုံနဲ့ ကူညီစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းပေးစေချင်ပါတယ်။ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေပေးခြင်း၊ ငွေကြေး ကူညီထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အားပေးနှစ်သိမ့်ပေးခြင်း၊ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းများ ပေးခြင်းတို့ ကို ပြုလုပ်ပေးမယ်ဆိုရင် အဲဒီထောင်ထွက် လူဆိုးလူမိုက်ဆိုသူတွေကို မကောင်းတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေက ငွေကြေးနဲ့ စည်းရုံးပြီး၊ တိုင်းပြည်ကို ပျက်စီးအောင်ဆောင်ရွက်မဲ့အန္တရာယ်က ရှောင်ရှားနိုင်မှာ ဖြစ်သလို၊ ပြည်သူတွေကိုလည်း ဒုစရိုက်ဘေးက ကင်းဝေးအောင် လုပ်ဆောင်သလိုဖြစ်တဲ့ အတွက် လုပ်ဆောင်သင့် ပါကြောင်း အကြံကောင်းပေးလိုက်ပါတယ်။

ပထမအကြိမ်ထောင်ကျခြင်း

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ် ၁၉၈၀ခုနှစ်(၈)လပိုင်း ထဲမှာ ကျွန်တော့်အမိအဖများ မသိအောင် အင်္ကျီ၊ ပုဆိုးအပို(၂)စုံကို စစ်လွယ်အိတ် ဟားဗားဆိုက်ထဲထည့်ပြီး ကျွန်တော်နေတဲ့ အင်းစိန်မြို့ ကနေ မြစ်ခြားနေတဲ့ ရန်ကုန်တစ်ဖက်ကမ်း သန်လျင်မြို့မှာ ရှိတဲ့ စစ်သား စုဆောင်းရေးတပ်ဆွယ်တစ်ခုကို သွားရောက်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်က စစ်တပ်ထဲ ဝင်ချင်တဲ့ အကြောင်း တာဝန်ရှိသူတစ်ယောက်ကို ပြောတဲ့ အခါ ထိုသူက မင်းစစ်တပ်ထဲဝင်ချင်တာ သေချာလား။ စစ်တပ်ဆိုတာဝင်ပြီး ရင် ပြန်ထွက် လို့ မရဘူး။ မင်းသေချာ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီလားလို့ မေးပါတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း အိမ်ကိုမပြန်ချင်တာကတစ်ပိုင်း အဲဒီအချိန်ကာလက စစ်သားဆိုရင် ဘယ်သူကမဆိုချစ်ခင်ကြပြီး ဘယ်နေရာမှာ မဆို မျက်နှာ အရမ်းပွင့်တဲ့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ လူငယ်လောကမှာ မိဘနဲ့ အဆင် မပြေလို့ ဖြစ်စေ၊ စာမေးပွဲကျလို့ ဖြစ်စေ၊ ရည်းစားနဲ့ ကွဲလို့ ဖြစ်စေ တစ်စုံ တစ်ခုသောပြဿနာ ဒါမှ မဟုတ် စိတ်ညစ်စရာတစ်ခုခု ဖြစ်ပေါ် လာပြီ ဆိုရင် လူငယ်အများ စုဟာ တပ်မတော်ထဲကို ဝင်ကြတာများ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်လည်း တပ်ထဲကိုဝင်မယ် ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒီအခါ စုဆောင်းရေးမှ တာဝန်ရှိသူက မင်းအသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲလို့ မေးတယ်။ ကျွန်တော့် အသက် ၁၄နှစ် ၁၀လ ရှိပြီလို့ အမှန်အတိုင်းပြောပြလိုက်တယ်။ ထိုတာဝန်ရှိသူက အခုအချိန်ကစပြီး မင်းအသက်ကို ဘယ်သူမေးမေး (၁၈)နှစ်ကျော်ပြီလို့ ပြောရမယ်လို့ သင်ပေးတယ်။ ထို့နောက်

ပေါင်ချိန်ခြင်း၊ အရပ်တိုင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီး အမည်၊ အဘအမည်၊ အမိအမည်၊ နေရပ်လိပ်စာတို့ ကို မေးမြန်းမှတ် သားတယ်။ သန်လျင်စစ်သားစုဆောင်းရေးတပ်ဆွယ်မှာ တစ်ပတ်ခန့် နေထိုင်ရပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ရန်ကုန်စိန်ဂျွန်း စစ်သားစုဆောင်းရေးကို ဆက်လက်ပို့ဆောင်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ သန်လျင်စစ်သားစုဆောင်းရေးက လူသစ်အယောက်(၂၀)ခန့် စိန်ဂျွန်း စစ်သားစုဆောင်းရေးကို ရောက်သွားပြီး စိန်ဂျွန်းမှာ ရာချီတဲ့ လူသစ်တွေနဲ့ အတူနေထိုင်ရင်း (၁၉၈၀)ခု (၉)လပိုင်း (၅)ရက်နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ ကိုဆေးစစ်တယ်။ စိန်ဂျွန်းစစ်သားစုဆောင်းရေးတပ်ရဲ့ နှစ်ထပ်ဆောင်ဖြစ်တဲ့ အပေါ်ထပ် မှာ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ တပ်ထဲဝင်မယ့် လူသစ်ယောက်ျားလေးအားလုံး ကိုလူ(၁၀၀)ခန့်လို့ ထင်တယ်။ အင်္ကျီ၊ ပုဆိုး အကုန်လုံးချွတ်ခိုင်းပြီး တန်းစီမတ်တပ်ရပ်နေရတယ်။ ဆေးတပ်က ယောက်ျား၊ မိန်းမအရာရှိ (၅)ဦးခန့်က ရှေ့နောက်တန်းစီထားတဲ့ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးကို တစ်တန်းခြင်းလိုက်လံစစ်ဆေးတယ်။ ဘာရောဂါရှိလဲလို့ လူတိုင်းကိုမေးပြီး လျှာထုတ်ပြရခြင်း၊ ပါးစပ်ဟပြရခြင်း၊ ချောင်းဆိုးပြရခြင်း၊ လေးဖက်ကုန်း ပြရခြင်းတို့ ကို ပြုလုပ်ရတယ်။ အဲဒီနောက် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ဆေးမအောင်သူတွေကို ဘေးကိုထွက်ခိုင်းတယ်။ ခြေထောက်မကောင်းသူ၊ လက်ညှိုးမကောင်းသူ၊ ဘောကြီးသူ၊ မျက်စိအားနည်းသူ၊ မိန်းမစိတ်ပေါက် နေသူတွေကို ဘေးဖယ်ပြီး တပ်ထဲဝင်ခွင့်မပြုပါဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ ဆေးအောင်တယ်။ စစ်တပ်ထဲကို တရားဝင် ဝင်ခွင့်ရပါပြီ။ ဆေးအောင်ပြီး ၃ရက် ၄ရက် အကြာမှာ ရုံးကခေါ်တယ်ဆိုလို့ ကျွန်တော်သွားရောက်တဲ့ အခါ စိန်ဂျွန်းစစ်သားစုဆောင်းရေးက တာဝန်ရှိသူနှင့် အတူ ကျွန်တော့်မိခင်ကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ အမေက ကျွန်တော်ပျောက်သွားလို့ လိုက်လံစုံစမ်းရင်းရောက်လာတာပါ။ တပ်ထဲ

မဝင်နဲ့ အိမ်ကို ပြန်လိုက်ခဲ့ပါလို့ အမေကပြောတယ်။ စစ်သားစုဆောင်း
ရေးမှ တာဝန်ရှိသူကလည်း မင်းပြန်လိုက်ချင်ရင် ပြန်လိုက်လို့ ရတယ်
လို့ ပြောပေမဲ့ ကျွန်တော် မပြန်ချင် တော့ဘူးလို့ အမေ့ကို ပြောလိုက်
တော့ အမေငိုပြီးပြန်သွားတယ်။ ကျွန်တော် ပြန်လိုက်မယ်လို့ ပြောရင်
ကောင်းကောင်း အထိုးခံရမယ်ဆိုတာ မြင်တွေ့ ထားဖူးလို့ ပါ။ နောက်
တစ်ပတ်ခန့်အကြာမှာ ကျွန်တော်တို့ ဆေးအောင် ထားတဲ့ သူတွေကို စိ
န်ဂျန်းစစ်သားစုဆောင်းရေးကနေ မင်္ဂလာဒုံစစ်သားစု ဆောင်းရေးကို ပို့
လိုက်တယ်။ မင်္ဂလာဒုံစစ်သားစုဆောင်းရေးမှာ ရှိနေစဉ်မှာ ကျွန်တော့်
အမေက (၃)ကြိမ်ခန့်လာရောက်ပြီး အဝတ်အထည်၊ မုန့်၊ ငါးပိ ကြော်၊
ငါးခြောက်ကြော်နဲ့ သံသေတ္တာတစ်လုံး လာရောက်ပေးသွားတယ်။ မင်္ဂ
လာဒုံစစ်သားစုဆောင်းရေးမှာ နေ့စဉ်ဖက်ဒိတ်လုပ်ရင်း တစ်လခန့်
အကြာ (၁၉၈၀)ခုနှစ် (၁၀)လပိုင်းထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ကို မွန်ပြည်နယ်၊
သံဖြူဇရပ်မြို့နားက တပ်သားသစ်သင်တန်းကျောင်း၊ တိုင်းဗဟို(၄)၊ ဝဲ
ကလိသင်တန်းကျောင်းကို ပို့လိုက်တယ်။ တပ်သားသစ်အင်အား (၂၀၀)
လို့ ထင်တယ်။ (မှတ်ချက်။ ။ မမှတ်မိပါ) သင်တန်းကာလ(၆)လခန့်မှာ စ
စ်ရေးပြသင်ခြင်း၊ လက်နက်ငယ်ဖြုတ်/တပ်သင်ခြင်း၊ တပ်တွင်း သ
ဘောတရားသင်ပြခြင်း၊ ၂၅၊ ၃၅၊ ၄၅။ စတင်း စသည့် သေနတ်များ ဖြင့် ပစ်မှ
တ်များကို လက်တွေ့ကျည်အစစ်ဖြင့် ပစ်ခတ်ရခြင်း၊ နေ့တိုက်ပွဲ၊ ညတို
က်ပွဲနှင့် ချေမှုန်းရေးလေ့ကျင့်ရခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရပြီး(၆)လအကြာ သင်
တန်းဆင်းပြီး ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်အသစ်များကို လူခွဲပို့ရာမှာ တော့
ကျွန်တော်တို့ (၁၀)ယောက်ခန့်ဟာ ကျိုက်ထိုမြို့ရှိ ခ.လ.ရ (၉၆) တပ်ကို
ရောက်ရှိသွားတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ လက်နက်ကြီးတပ်ခွဲမှာ တာဝ
န် ကျတယ်။ လက်နက်ကြီးတပ်ခွဲလို့ သာ ပြောတယ်။ ဘာလက်နက်ကြီး
တစ် လက်မှ လဲ မတွေ့ရဘူး။ အခြားတပ်ခွဲတွေလိုပဲ သာမန်လက်နက်

တွေသာ ကိုင်ဆောင်တာ တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ တပ်ခွဲတာဝန်ကျနေရာ တွေမှာ လိုက်ပါ ရင်း ဘီးလင်းမြို့နယ်ထဲက သံခမောက်ကျေးရွာတစ်ဝိုက်နဲ့ မိုးကောင်း ကျေးရွာအရှေ့ဘက် တောထဲတောင်ထဲက ချောင်းနှစ်ခွ ကျေးရွာတို့ နောင်ကတုတ်ကျေးရွာတို့ ၊ နွားလဖို့ တောင်ကျေးရွာတို့ ၊ ရွှေကျင်ရွာတို့ ၊ ကျခတ်ချောင်းရွာတို့ ၊ ဝင်းတလုတ်ကွင်းတို့ ဘက်မှာ စစ်ဆင်ရေးလုပ်ရင်း တိုက်ပွဲ(၅)ကြိမ်လောက်ဖြစ်ပြီး ပစ်ခတ်ဖူးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တပ်က အမြဲချောင်းအပစ်ခံရတာပါ။ တစ်ခါမှ လည်း ရန်သူ စခန်းကို သွားတိုက် တယ်ဆိုတာ မရှိခဲ့ဘူး။ တိုက်ပွဲဖြစ်ချိန်ကလည်း (၅)မိနစ်၊ (၁၅)မိနစ်၊ (၃၀)မိနစ်ထက်ပိုကြာတဲ့ တိုက်ပွဲမျိုး တစ်ခါမှ မတိုက်ခဲ့ဘူးပါ။ အမြဲတမ်း ချောင်းမြောင်းအပစ်ခံရတဲ့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ တပ်ကသာဒဏ်ရာရသူ သေဆုံးသူတွေရှိတာကို မှတ်မိနေတယ်။ ယင်းအံ့စခန်းတို့ နတ်ကြီးစခန်းတို့ ဘက်တွေမှာ သွားလာလှုပ်ရှားလိုက်ဇီးပြောင်း ၁/၂/၃/၄ ဆိုတဲ့ ကရင်ရွာတွေမှာ စခန်းထိုင်ရင်း (၁၉၈၃)ခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းမှာ ကျွန်တော့် ကို ကွန်မန်ဒိုသင်တန်းတက်ရမယ်လို့ ရွေးချယ်ပြီး တပ်ရင်းကိုပြန်ပို့လိုက် ချိန်မှာ စစ်တိုက်ချင်လို့ စစ်တပ်ထဲဝင်တာ စစ်လဲကောင်းကောင်း မတိုက်ရ အစားလဲကောင်းကောင်း မစားရနဲ့ တစ်နေ့တစ်နေ့ တစ်တောင်ဆင်း၊ တစ်တောင်တက်နဲ့ မိုင်းသာနင်းမိလို့ ခြေထောက်ပြတ်တဲ့ သူတွေပြတ်ကုန် တယ်။ ဘယ်ရန်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ရှာမတွေ့ခဲ့ဘူး။ ချောင်းပြီး အပစ်ခံရချိန်မှာ လည်း အဆဲခံရသေးတယ်။ ကရင်တပ်တွေက ကျွန်တော် တို့ ကို နေဝင်းခွေးတွေ ငါ(...) မသားတွေလို့ တိုက်ပွဲဖြစ်တိုင်းဆဲတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကလည်း သူတို့ကို ငါ(...)မသားကရင်ငပွေးတွေလို့ ပြန်ဆဲရင်းပစ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်စိတ်အလှုပ်အရှားဆုံးအချိန်၊ စိတ်အကျေနပ်ဆုံးအချိန်က တိုက်ပွဲဖြစ်နေတဲ့ အချိန်ပါ။ ကျန်တဲ့ အချိန် တွေမှာ တော့ တပ်ထဲမှာ မပျော်ပါဘူး။ ရန်

ကုန်မှာ နေထိုင်ခဲ့တဲ့ အတွက် တောထဲတောင်ထဲမှာ ဘယ်လိုမှ မနေနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရားစောင့်၊ တံတားစောင့်၊ သိကြားစောင့်၊ စက္ကူစက်ရုံစောင့်တဲ့ တပ်လို့ အခြားစစ်တပ် တွေက နှိမ်တဲ့ ခြေလျင်တပ်ရင်း(၉၆)မှာ မနေချင်တဲ့ အတွက် ကွန်မန်ဒို သင်တန်းမတက်ဘဲ ကျွန်တော်ရန်ကုန်ကိုပြန်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် စစ်ပြေးဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှာ တပ်ပြေးဖြစ်ပြီး မိဘအိမ်မှာ ယောင်ခြောက်ဆယ်လုပ်ရင်း တစ်နေ့တစ်နေ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်လိုက် ဖွန်ကြောင်လိုက်နဲ့ နေပေမယ့် မိဘနှစ်ပါးက ဘာအလုပ်မှ မခိုင်းသလို၊ ဘာမှ လည်း မပြောပါ။ အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော်အသက်(၁၈)နှစ်ရှိပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်အကိုင် တစ်ခုမှ မလုပ်သလို မိသားစုအကျိုးစီးပွားကိုလည်း ဘာတစ်ခုမှ မကူညီ၊ မဖြည့်ဆည်းခဲ့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ မိုးလင်းရင် လက်ဖက်ရည် ဆိုင်ထိုင်လိုက်၊ အိမ်ပြန်လာလိုက်၊ ထမင်းစားပြီးတရားအိပ်လိုက်၊ ညနေစောင်းရင် တစ်ခါပြန်ထွက်သွားလိုက်၊ ကြုံတဲ့ ကောင်မလေးကို လိုက်စကားပြောလိုက်နဲ့ ည(၁၀)နာရီ (၁၁)နာရီမှ အိမ်ပြန် လာပြီး မီးဖိုချောင်ထဲဝင် အမေချန်ထားတဲ့ ထမင်းဟင်းကိုစားပြီးအိပ်။ ဒီလိုနဲ့ လပေါင်းများ စွာနေထိုင်ရင်း တစ်နေ့မိန်းမတစ်ယောက်ကို ကျွန်တော်နဲ့ အတူ အပြိုင်ကြိုက်နေတဲ့ သူကို ဓားရှည်နဲ့ လိုက်ခုတ်တော့ အဲဒီလူက ကောင်စီ လူကြီးအိမ်ထဲကို ဝင်ပြေးတယ်။ ကံဆိုးချင်တော့ အဲဒီအချိန်မှာ အင်းစိန် မြို့နယ်က ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌကြီး မြို့နယ်မှူးတို့ ကလည်း အကြောင်းကိစ္စ တစ်ခုနဲ့ ရောက်ရှိနေချိန်ဆိုတော့ ကျွန်တော့်ကို ဖမ်းသွားတယ်။ ဖွန်ပြိုင် ဖက်ကို ဓားနဲ့ မခုတ်မိပေမယ့် စစ်ပြေးမှုနဲ့ ဖမ်းပြီး အင်းစိန်ရဲစခန်းကိုခေါ် သွားကာ တပ်ထိန်းကိုအကြောင်း ကြားလိုက်တယ်။ (၁၂-၈-၁၉၈၄) ခုနှစ်မှာ ပါအင်းစိန်ရဲစခန်းကိုရောက်ပြီး တစ်နာရီကျော်အကြာမှာ မင်္ဂလာဒုံ တပ်

ထိန်းက တာဝန်ရှိသူတွေရောက် လာပြီး ကျွန်တော်တပ်ပြေးဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးမေးမြန်းတယ်။ ဆေးအောင်ရက်စွဲတို့ ၊ သင်တန်းကျောင်းတို့ကိုယ်ပိုင်အမှတ်တို့ တာဝန်ကျတပ်ရင်းတို့ စတာတွေကို စစ်ဆေးပြီး သေချာ တော့မှ ခေါ်သွားပြီး မင်္ဂလာဒုံတပ်ထိန်းအချုပ်ထဲမှာ ထည့်ထားတယ်။ (၁၀)ရက်ခန့်ကြာမှ ကျွန်တော့်တပ်ရင်းက တပ်ကြပ်တစ်ယောက်နဲ့ တပ်သားတစ်ယောက်က ကျွန်တော့် ကိုလာရောက်ခေါ်သွားတယ်။ ကျိုက်ထို ခ.လ.ရ (၉၆) တပ်ရင်း ဗဟိုကင်းအချုပ်ထဲမှာ တစ်လခန့်ထိုင်ရင်း နေ့စဉ်မြက်ပေါက်၊ မြေတူးလုပ်ရတယ်။ တပ်တွင်းတရားရုံးက အမိန့် ချမယ့်နေ့မှာ တော့ ယူနီဖောင်းဝတ်ခိုင်းတယ်။ တပ်ရင်းမှူးရုံးခန်းထဲမှာ အရာရှိသုံးလေးဦးထိုင်နေတာကိုတော့ မှတ်မိတယ်။ တပ်ရင်းမှူးက မင်းဘာလို့ တပ်ထဲက ထွက်ပြေးတာလဲလို့ မေးပြီး မင်းစစ်တပ်ထဲမှာ ဆက်လုပ်မှာ လားလို့ မေးချိန်မှာ ကျွန်တော်က မလုပ်ချင်တော့ဘူးလို့ ဖြေလိုက်တယ်။ တပ်ရင်းမှူးက ဒါဆိုရင်မင်းကို ထောင်ဒဏ်(၈)လ အမိန့်ချတယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျွန်တော်အင်းစိန်မှာ စတင်အဖမ်းခံရတဲ့ နေ့ကစပြီး အခုအမိန့်မချခင်အချိန်ထိ (၁) လ ကျော်ဟာ တရားမဝင်ပါဘူး။ ဒီနေ့အမိန့်စချတဲ့ နေ့မှ စတင်ပြီး အဖမ်းခံရတယ်လို့ သတ်မှတ်ပြီး ခံစားခွင့်ရမှာ ပါ။ တပ်တွင်းတရားရုံးက အမိန့်ချပြီး တစ်ပတ်ခန့်ကြာမှ ကျိုက်ထိုတပ်ကနေ မော်လမြိုင်ထောင်ကိုပို့တယ်။ ကျွန်တော်အဖမ်းခံရပြီး မင်္ဂလာဒုံတပ်ထိန်းအချုပ်ထဲရှိစဉ်မှာ ကျွန်တော့် မိဘတွေလာတွေ့ပေမယ့် ဘာပစ္စည်းမှ ယူခွင့်မပေးတဲ့ အတွက် ကျွန်တော် အဝတ်တစ်ထည်ကိုယ် တစ်ခုနဲ့ နေထိုင်ခဲ့ရတာ အခုမော်လမြိုင်ထောင်ရောက်တော့ အသိ မိတ်ဆွေလည်း တစ်ယောက်မှ မရှိ၊ ရေချိုးစရာ ဘောင်းဘီအပို၊ ပုဆိုးအပိုလည်း မရှိနဲ့ တော်တော်ကိုအခက်အခဲဖြစ်ခဲ့တယ်။ အောက်ခံဘောင်းဘီတိုလေးနဲ့ ရေချိုး၊ ဒီပုဆိုးပြန်ဝတ်နဲ့ နေထိုင်ရတယ်။ နံနက်

မိုးလင်းတန်းဖွင့်ရင် ဆန်ပြုတ်သောက်ပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့ တန်းစီရတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ ကျွန်တော်တောင်ယာထဲမှာ မြက်နှုတ်ရတာကို မှတ်မိတယ်။ ထောင်တစ်ခါမှ မကျဘူးပေမယ့် ပင်ကိုသဘာဝအရ ကျွန်တော်အခြေအနေကိုကြည့်ပြီး မြက်နှုတ်နေရင်း ခိုင်းတဲ့ သူမရှိတော့ရင် ထွက်သွားတယ်။ မီးဖိုကြီးကိုသွားပြီး ထင်းဖြတ်တဲ့ ဆီမှာ ဝိုင်းပြီးထင်းကူ ဖြတ်ပေးတယ်။ ခဏတဖြုတ်ကူညီပြီးရင် ခါးပိုက်ထဲမှာ ပါလာတဲ့ ဆေးလိပ် (၃/၄)လိပ်ကို မီးဖိုက တစ်ယောက်ယောက်ကိုပေးပြီး ကျွန်တော့်ကို ထမင်းဂျိုးနည်းနည်းပေးပါလို့ ပြောလိုက်ရင် ဖိုမှာ လုပ်တဲ့ သူတွေက ဒီကောင်လေးကို ဂျိုးများများ ပေးလိုက်လို့ ပြောကြတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလိုပြောသလဲဆိုရင် နေ့စဉ်နီးပါး ဖိုမှာ လာပြီး ထင်းဝိုင်းဖြတ်ပေးတာကို သူတို့ မြင်တွေ့နေရတဲ့ အတွက်ကြောင့် ပါ။ မိုးပြဒယ်ထဲက ခြစ်ထုတ်ပေး လိုက်တဲ့ ထမင်းဂျိုးတွေကို ဝမ်းသာအားရယူရင်း ခါးပိုက်ထဲထည့်ကာ အိပ်ဆောင်အောက်ထပ်က လှေကားခြေရင်းမှာ ထိုင်ပြီး အားရပါးရ တရွတ်ရွတ်မြည်အောင်ဝါးကာ မြို့ချလိုက်တယ်။ အခုမှ ပဲအာသာပြေ ဗိုက်ပြည့်ပါတော့တယ်။ မနက်မိုးလင်းချိန်မှာ တိုက်တဲ့ ဆန်ပြုတ်ရေကျဲ တစ်ခွက်က ကျွန်တော့်လိုအသက်(၁၉)နှစ်အရွယ်လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ အစာအိမ်ကို ဘယ်လိုရောင့်ရဲတင်းတိမ်နိုင်ပါ့မလဲ။ ခါးပိုက်ထဲကဂျိုးတွေ ကိုအကုန်စားပြီး ရေတဝသောက်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်ဂျိုးစားပြီးချိန် ကတော့ (၉)နာရီကျော် (၁၀)နာရီခန့် အချိန်တွေဖြစ်တယ်။ (၁၁)နာရီ ထိုးလို့ ထမင်းကျွေးရင် နောက်ဆုံးမှ ကျွန်တော်တန်းစီပြီး ထမင်းစားတယ်။ ဂျိုးစားထားလို့ ဗိုက်ပြည့်နေလို့ ပါ။ ထမင်းစားပြီး နေ့လယ်ခင်းမှာ တစ်မှေး မှေးကာ နေ့လယ်(၁)နာရီမှာ ကြုံရာအလုပ်လုပ်ဖို့ အတွက် နေပူထဲမှာ တန်းစီရတယ်။ မြေကြီးပေါက်၊ မြက်နှုတ်၊ တောင်ယာရေလောင်း၊ ထမ်း၊ ဝိုး၊ တစ်ခုခုလုပ်ရတယ်။ ည

နေခင်း ၄ နာရီ ၃၀ မိနစ်လောက်မှာ ရေချိုး ကြရတယ်။ အောက်ခံဘောင်းဘီတိုနဲ့ ရေချိုးပြီး ဒီပုဆိုးကိုပဲ ပြန်ဝတ်ရ တယ်။ ၃ ရက်၊ ၄ ရက်တစ်ခါ ပုဆိုး၊ အင်္ကျီလျှော်ပြီး အဝတ်လျှော်ထား ချိန်မှာ အောက်ခံဘောင်းဘီတိုနဲ့ နေရတယ်။ အင်္ကျီအပို၊ ပုဆိုးအပို မရှိလို့ ပါ။ ညနေ(၅) နာရီနောက်ပိုင်းတန်းပိတ်ချိန်မှာ တန်းစီတန်းထိုင်ရပြီး အိပ်ဆောင်တွေ အားလုံး အကျဉ်းသား၊ အချုပ်သား လူပေါင်းကိုက်သွားရင် သံချောင်းခေါက်တယ်။ သံချောင်းခေါက်သံကြားတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ဘုရားရှိခိုးကန်တော့ကြတယ်။ ဘုရားရှိခိုးပြီးတာနဲ့ တန်းဖြုတ်ပြီး လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေထိုင်ရတယ်။ တစ်ချို့ကတော့ ဆေးလိပ်သောက်၊ ရေနွေးကြမ်းသောက်၊ တစ်ချို့ကတော့ လက်ဖက်သုပ်စားကြ၊ ဝိုင်းဖွဲ့ပြီး ထန်းလျှက်စားကြ၊ မုန့်စားကြ၊ ပဲကြီးလှော်တို့၊ မြေပဲတို့ ကို ဝိုင်းဖွဲ့စားကြ ရင်း ရေနွေးကြမ်းလေးသောက်ပြီး အလာပသလာပ စကားပြောကြတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ထောင်ဝင်စာမရှိသလို ထမင်းဆွဲဖို့ ခွက်တစ်လုံးတောင် မရှိပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် လူကြီးတွေဝိုင်းဖွဲ့ စကားပြောနေကြတဲ့ စကားဝိုင်း တစ်ခုခုမှာ ဘေးနားကသွားနားထောင်ရင်း ကိုယ်မကြားဘူးတဲ့ ထောင် လောကအကြောင်းအရာတွေကို မျက်တောင်မခတ် မျက်စိမမှိတ်ဘဲ နားထောင်နေတတ်တယ်။ စကားဝိုင်းထဲက တစ်ချို့လူကြီးတွေက ကျွန်တော့်ကို ကောင်လေးဆေးလိပ်သောက်တတ်သလားဆိုပြီး ဆေးလိပ် (၁)လိပ်၊ (၂)လိပ်၊ (၃)လိပ် စသည် ဖြင့် ညစဉ်ပေးကြတယ်။ ကျွန်တော်က ဆေးလိပ်မသောက်တဲ့ အတွက် အဲဒီဆေးလိပ်လေးတွေကို ညတိုင်းသိမ်း ထားပြီး မနက်မှ ဖိုမှာ ထမင်းဂျိုးနဲ့ လဲစားမှာ ပါ။ ည(၉)နာရီအိပ်ချိန်ပေးရင် ကိုယ့်ကိုအိပ်ဖို့ သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ နေရာမှာ ပက်လက်လှန်ရင်း မရေရာ တဲ့ အတွေးတွေနဲ့ စောင်မပါဘဲ အိပ်ပျော်သွားတယ်။ ခြုံစရာစောင် ပါမလာလို့ ပါ။ ဒါဟာ ၁၉၈၄

ခုနှစ်၊ မော်လမြိုင်ထောင်မှာ စတင်ထောင် ကျခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ထောင် သမိုင်းအစပါပဲ။ အဲဒီခုနှစ်အချိန်ကာလက မော်လမြိုင်ထောင်ထဲမှာ ဇင် ဇင်းတရုတ်စီးကရက်တစ်ဦး လိုင်းဝင်ရင် တောင် အလုပ်မလုပ်ရတဲ့ အ ချိန်မှာ ကျွန်တော်ကအိမ်ကိုလည်း ဘယ်လို ဆက်သွယ်ရမှန်းမသိ၊ ဘာ လုပ်ရမှန်းမသိတဲ့ အတွက် ကျွန်တော်ကြုံရာ အလုပ်ခိုင်းတာမှန်သမျှလုပ် ရင်း ဖြတ်သန်းခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကျွန်တော်တို့ အိပ်တဲ့ အဆောင်မှာ ရာထူးအကြီးဆုံးအကျဉ်းသားက သေဒဏ်မှ လွတ်လာသူ ကြိုးလွတ် ကိုမှတ်ကြီးဆိုသူဖြစ်ကြောင်းကိုတော့ မှတ်မိတယ်။ အခု ကျွန်တော် စာရေးနေတဲ့ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ဆိုရင် နှစ်ပေါင်း (၃၀)ကျော်ကြာသွားပြီ ဖြစ်တဲ့ အတွက် ကျွန်တော်အသေးစိတ် မမှတ်မိ တော့ပါ။ မော်လမြိုင်ထောင်မှာ တစ်လကျော်ကြာတဲ့ အချိန်မှာ ကျွန်တော် ရဲဘက်ကို လိုက်ရပါပြီ။ အဲဒီ အချိန်ရဲဘက်လိုက်ဖို့ ထောင်ကျရုံးမှာ ဝရမ်း သွားစစ်ချိန်ကျမှ ကျွန်တော်တို့ အင်းစိန်၊ ဘိုကုန်း ဟိုက်ပတ်ဖက်မှာ နေ တယ်ဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောဖြစ်တယ်။ ထိုသူက ထောင်ကျ ရုံးမှာ အလုပ်လုပ် ကိုင်နေတဲ့ သူပါ။ အဲဒီလူက မင်းဒီအချိန်ကျမှ တော့ ဘာမှ လုပ်မနေနဲ့ တော့ ရဲဘက်ကိုသာလိုက်သွား။ အခုသွားမယ့် ရန်မန်း ရဲဘက်စခန်းက ဖေ ၁၄ ကြီးန ၁ မှ ၁ မင်းအိမ်နဲ့ ပိုနီးသွားပြီ။ ရဲဘက်ရောက်မှ အိမ်ကိုအကြောင်းကြားပြီး အဆင်ပြေအောင်ကြည့်လုပ်ပေါ့ကွာလို့ ကျွန်တော့်ကိုသင်ပေးတယ်။ နောက်တစ်ရက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ကို ခြေကျင်း ခတ်ပြီး ရဲဘက်ထွက်မယ့်သူတွေကို သီးခြားအခန်းတစ်ခုမှာ အိပ်ခိုင်းတယ်။ မနက်မိုးမလင်းခင်မှာ ပဲ မော်လမြိုင်ထောင်ထဲကထွက်လို့ ကားပေါ်ကို တက်ရတာမှတ်မိတယ်။ ကမ်းနားဖက်ကို ကားမောင်းသွားပြီး သင်္ဘော ဆိပ်မှာ ဆင်းကာ တန်းစီထိုင်နေရတာ တော်တော်လေးကြာတယ်။ ဟိုဖက် ကမ်းကူးမယ့် သင်္ဘောလာမှ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘက်တွေကို

သင်္ဘောပေါ်တက်ခိုင်းတယ်။ တစ်ဖက်ကမ်းကို သင်္ဘောဆိုက်ပြီး ရထား
တွဲပေါ်ကို ဆက် လက်တက်ရပြန်တယ်။ လူအင်အားဘယ်လောက်ဆို
တာတော့ ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့ဘူး။ ကျွန်တော်မှတ်မိတာကတော့ ပဲ
ခူးဘူတာမှာ ကျွန်တော်တို့ ဆင်းကြရပြီး လာကြတဲ့ ကားပေါ်တက်ကာ
ရန်မန်းရဲဘက်စခန်းကို ခေါ်သွားတာကိုတော့ ကောင်းကောင်း အမှတ်ရ
နေတယ်။ ငါးဆူတောင် စခန်းမှာ (၁)ည သာအိပ်ရပြီး နောက်တစ်နေ့ည
နေပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ဒေါင်းမြီးကွက်စခန်းကို ရောက်သွားတယ်။
ဒေါင်းမြီးကွက် ရဲဘက်စခန်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘက်အင်အား (၈၀၀)ခန့်ရှိမယ်လို့
ခန့်မှန်းမိတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံမှာ ပထမသေမင်းတမန်လမ်း
ဆိုတာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ချိန် မြန်မာ နိုင်ငံကို ဂျပန်တွေသိမ်းပိုက်
ထားစဉ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့က နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဖမ်းဆီးထားတဲ့ တော်လှန်
ရေးရဲဘော်တွေ၊ မဟာမိတ်တပ်သားတွေ၊ ချွေးတပ်သားလို့ ခေါ်တဲ့ ပြည်
သူတွေကို သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်၊ ဝဲကလိ ကျေးရွာနားမှာ ကျွန်တော်ကိုယ်
တိုင် တွေ့ခဲ့ဖူးတဲ့ တော်တော်ကို ကောင်း သေးတဲ့ ရထားလမ်းဖောက်လုပ်
ရေးမှာ ခွေးလိုကျွေး၊ နွားလိုခိုင်းပြီး မတရားနှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းလွန်းလို့
ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ဝမ်းလျှောဝမ်းကိုက် ရောဂါတွေအပြင်၊ အာဟာရချို့တဲ့
ပြီး အသေအပျောက်များ လွန်းလို့ ပထမသေမင်းတမန်လမ်းလို့ ထင်ရှား
ကျော်ကြားခဲ့သလို ဒုတိယသေမင်း တမန်လမ်းလို့ ကျွန်တော်တို့ ထောင်
လောကမှာ ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ ရန်မန်းခေါ် ရန်ကုန်၊ မန္တလေးအမြန်
လမ်းဖောက်လုပ်ရေးစခန်းလို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတဲ့ ဖောင်ကြီးတစ်ဝိုက်က
ရဲဘက်စခန်းတွေဖြစ်တဲ့

- ငါးဆူတောင် စခန်း
- လှေလှော်အင်း စခန်း

- ကျောက်စက် စခန်း

- မြေနီကွင်း စခန်း

- ဒေါင်းမြီးကွက် စခန်း

- အောင်သပြေ စခန်း

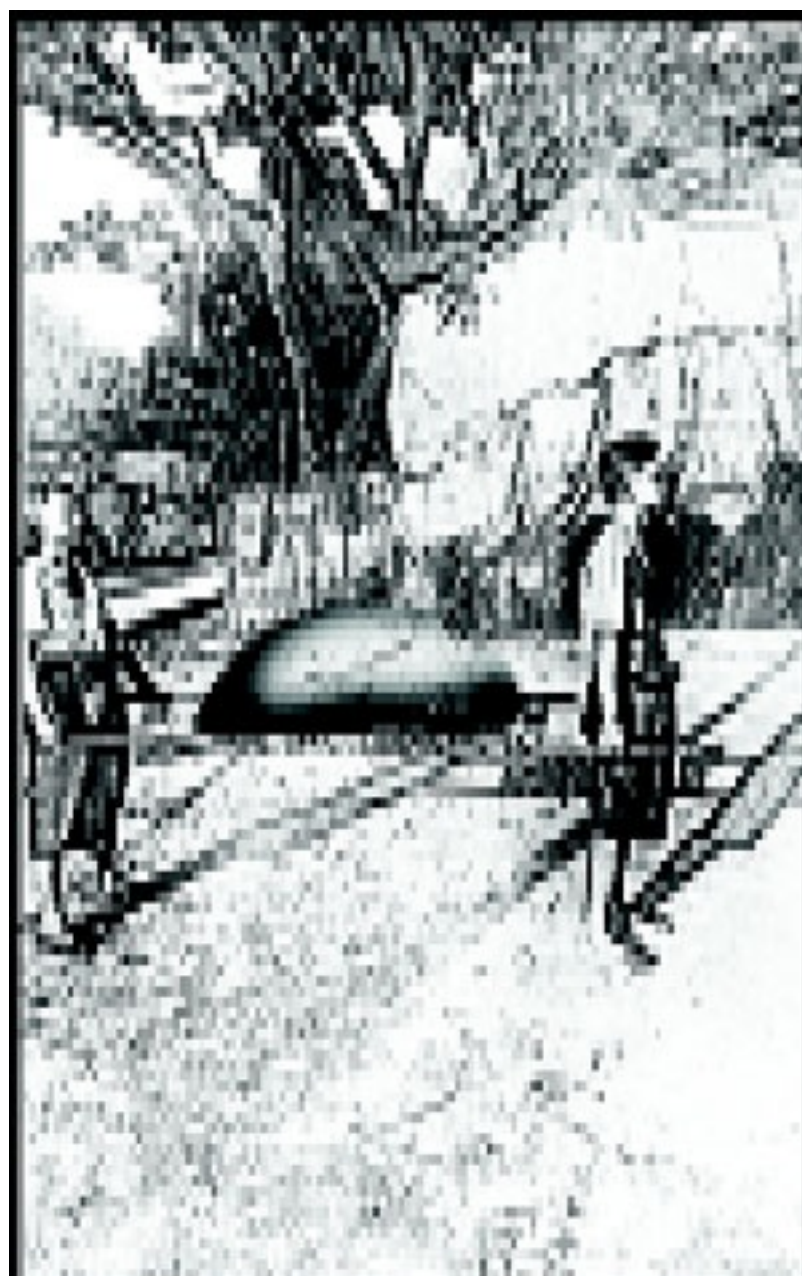
- ဝါးရားကုန်း စခန်း

- မြို့ရိုးတောင် စခန်း

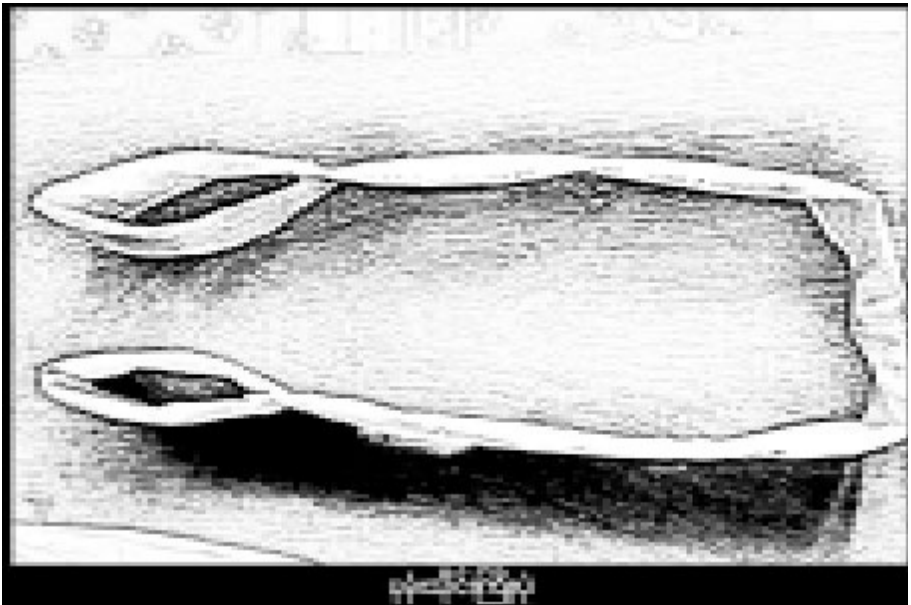
- မင်းကုန်း စခန်း

- ဥဒို စခန်း

- ရေနက်ကြီး စခန်း ဆိုတဲ့ ရဲဘက်စခန်းတွေကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း မှတ်မိတယ်။ ဥဒိုစခန်းနဲ့ ရေနက်ကြီးစခန်းကလွဲရင် ကျန်တဲ့ စခန်းတွေကို (၁၉၉၂)ခုနှစ် (၁၉၉၃)ခုနှစ်တွေမှာ ကျွန်တော်အကုန်ရောက်ဖူးတယ်။ ရဲဘက်အကျဉ်းသား တပ်ခွဲမှူးဘဝနဲ့ တပ်ခွဲက ရဲဘက်တွေ ထွက် ပြေးသွားရင် လိုက်လံရှာဖွေရင်းနဲ့ ဒီစခန်းတွေကို ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ဖူးတာ ပါ။ ကျွန်တော် ဒေါင်းမြီးကွက်ရဲဘက်စခန်းကို ရောက်ပြီး (၃)ရက်အကြာမှာ ရှေ့တန်းတပ်ခွဲကိုလိုက်ရတယ်။ ၁၉၈၄ခုနှစ်ဆိုတဲ့ အချိန်က တစ်ပွင့်အဆင့် သာရှိတဲ့ တပ်ခွဲထောင်မှူးတစ်ယောက်ဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ကို အချိန်မရွေး နှုတ်ယူနိုင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ခဲ့ရတာ အကြိမ်ကြိမ်ပါပဲ။

Two people standing on a path in a wooded area, with a large tree trunk in the background.

ကျွန်တော်ပါသွားတဲ့ ရှေ့တန်းတပ်ခွဲက တပ်ခွဲဘယ်လောက်ဆို တာ မမှတ်မိတော့ပေမယ့် တပ်ခွဲထောင်မှူးကတော့ ထောင်မှူးဦးကွန်း ဆိုတာကို ဦးနှောက်ထဲမှာ စွဲနေတယ်။ ရဲဘက်ကြီးတပ်ခွဲမှူးက အောင်ဝင်းဆိုသူဖြစ်ပြီး ရဲဘက်စခန်း မှာ အနေကြာလို့ အင်္ကျီအပြာ၊ ဘောင်းဘီအပြာနဲ့ လွတ်လပ်စွာသွားလာ နေထိုင်သူတွေဟာ မျော့ချတ်၊ ထင်းချတ်၊ ဝါးချတ် ရောင်းပြီး နေ့စဉ်ဝင်ငွေရှာကာ ထောင်မှူးကိုတစ်နေ့ ဘယ်လောက် ပေးရတယ်ဆိုတာတော့ မသိဘူး။ အဲဒီခေတ်က ပုံစံအင်္ကျီ၊ ပုဆိုးအဖြူဝတ် တဲ့ ခေတ်ပါ။ ရဲဘက်ရောက်လို့ တစ်နှစ်ကျော်ရင် ပိုက်ဆံပေးနိုင်ရင် ခြေ ကျင်းဖြုတ်ပေးပြီး ပုံစံပြာဖြစ်တဲ့ အင်္ကျီဘောင်းဘီဝတ်ကာ ရဲဘက်ကြီးဖြစ် သွားတယ်။ ရဲဘက်ကြီးအောင်ဝင်းရဲ့ အောက်မှာ ခြေကျင်းတပ်ခွဲမှူးတစ် ယောက်ရှိသေးတယ်။ သူက ကျွန်တော်တို့ ကို အနီးကပ်ခိုင်းစေအုပ်ချုပ် တာပါ။ နာမည်က ကြည်ဝင်းဆိုသူပါ။

ကျွန်တော်တို့ လုပ်ရတဲ့ အလုပ်က ပေ ၁၅၀လောက်မြင့်တဲ့ ပေ ၄၀၀ လောက်ရှိည့်တဲ့ တောင်ကို ပေါက်တူး၊ သံတူရွင်းတွေနဲ့ ဖြိုချ၊ ပေါက်ချပြီး မြေကြီးတွေကို ဝါးနဲ့ ယက်ထားတဲ့ ဝါးကပ် ထဲကို ဂေါ်နဲ့ ထည့်ပြီး ရဲဘက်(၂)ယောက်က ရှေ့နောက် လက်နဲ့ သယ်ရ တာပါ။ မနက်(၆)နာရီ (၃၀)မိနစ်လောက်ကစပြီး တောင်ဖြိုတဲ့ သူတွေက သံတူရွင်း၊ ပေါက်တူးနဲ့ တောင်ဖြိုချ၊ ပြိုကျလာတဲ့ မြေကြီးတုံးတွေကို ပေါက်တူးနဲ့ ပေါက်ခွဲ၊ တစ်ချို့တွေကတော့ ဂေါ်ပြားနဲ့ မြေသယ်မယ့် ဝါးကပ် ထဲကိုထည့်ပေး၊ သယ်တဲ့ သူကသယ် အဲဒီသယ်ယူလာတဲ့ မြေကြီးတွေကို တောင်ရဲ့ အနောက်ဖက်ကို သွားသွန်ပစ်ရတယ်။ မြေကြီးတွေကို ဝါးကပ်နဲ့ သယ်ယူလာချိန်မှာ ပင်ပန်းတယ်ဆိုပြီး ဖြေးဖြေးချင်းလမ်းလျှောက်လို့ မရပါဘူး။ မြေကြီးစသယ်တဲ့ နေရာကနေ မြေကြီးသွန်တဲ့ နေရာအထိ ပေ(၄၀၀)ကျော်လမ်းမှာ တုတ်ကိုင်ပြီး ရပ်နေတဲ့ သူတွေက (၅)ယောက်ရှိတယ်။ ပေ(၅၀)ကျော်မှာ တစ်ယောက်ရပ်နေကြတယ်။ မြန်မြန်လျှောက်လို့ ပြောပြီး ရိုက်တယ်။ လက်အံသေပြီးမောနေပေမယ့် အရိုက်မခံရအောင် ခြေကျင်းသံတချွင်ချွင်နဲ့ မပြေးရုံတမယ် အမြန်လျှောက်ကြရတယ်။ ဘယ်လိုပဲလုပ်လုပ် အရိုက်ကတော့ မလွတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့လို လူငယ်၊ လူသစ်တွေကို အကြောင်းပြချက်အမျိုးမျိုးနဲ့ ရိုက်တယ်။

မကျေနပ်ပေမယ့် စကားတစ်လုံးတောင် ပြန်မပြောရဲဘူး။ ပြန်ပြောလိုက်ရင် စုတ်ပြတ်သွား အောင် အရိုက်ခံရမှာ ပါ။ နေ့လယ် (၁၁)နာရီ (၃၀)မိနစ်မှာ ထမင်းကျွေး တယ်။ လက်မှာ မြေကြီးတွေပေနေပေမဲ့၊ ရေမရှိလို့ ရေမဆေးရဘူး၊ ဘယ်လိုမှ မဝနိုင်တဲ့ ပုံစံထမင်းပါ။ ပဲအရည်ကျွဲနဲ့ ပုံစံငါးပိနဲ့ ကျွေးပြီး နွားလိုခိုင်းလို့ အားမရဘဲ ရက်ရက်စက်စက် ရိုက်ပါတယ်။ တကယ်ကို အလုပ်ပင်ပင် ပန်းပန်း လုပ်ကိုင်ရတဲ့ သူတွေက ထမင်းမဝဘူး။ ရဲဘက်ကြီးတွေ၊ တပ်ခွဲမှူး တွေ၊ တပ်စိတ်မှူးတွေသာ

ထမင်းဝတယ်။ ထမင်းဝဝမစားရတော့ အားမရှိ၊ အာဟာရချို့တဲ့ ပြီး တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပိန်လာကာ ကိုယ်ခံအားနည်းလာတော့ ဝမ်းလျှော၊ ဝမ်းကိုက်၊ ငှက်ဖျားစတဲ့ ရောဂါမျိုးစုံနဲ့ သေတာကတစ်မျိုး၊ အရိုက် အနှက်ခံရတာများ တော့ မသေသင့်ဘဲ သေကုန်ကြတာပါ။ နေ့လည် (၁၁) နာရီ (၃၀)မှာ ထမင်းစားပြီး တစ်နာရီထိနားရတယ်။ တစ်ချို့ကတော့ မြေကြီးပေါ်မှာ ပဲ လှဲအိပ်ကြတယ်။ တစ်ချို့ကတော့ တဲဘေးမှာ ကာထား တဲ့ ဝါးလုံးတွေကိုမှီပြီးအိပ်ကြ၊ တစ်ချို့ကတော့ ဆေးလိပ်သောက်ရင်း စကားပြောနေကြတာကို ကျွန်တော်အမှတ်ရမိတယ်။ နေ့လည် တစ်နာရီ ထိုးရင် ခရာတွတ်ပြီးထခိုင်းတယ်။

ကိုယ့်တပ်စိတ်အလိုက် တန်းစီထိုင်ကြ ရတယ်။ ရဲဘက်ကြီးတပ်ခွဲမှူးက မနက်ပိုင်းက ကျွန်တော်တို့ လုပ်ထားတဲ့ မြေကျင်းတွေကို တွက်ချက်ပြီး ဘယ်လိုဆက်လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို ခြေကျင်းတပ်ခွဲမှူးကိုပြောတယ်။ ခြေကျင်းတပ်ခွဲမှူးကြည်ဝင်းက တပ်စိတ်မှူးတွေကို ဘယ်တပ်စိတ်ကမြေဖြူချ၊ ဘယ်တပ်စိတ်ကမြေထည့် ကျန်တဲ့ တပ်စိတ်တွေ ကမြေကြီးတွေကို မြန်မြန်သယ်ယူရမယ့်အကြောင်း ဩဝါဒပေးကာ အဆဲလေးနဲ့ အမြန်ဆုံးအလုပ်စဖို့ ပြောတယ်။ လူငယ်ဖြစ်နေပေမယ့် ဒီလို အလုပ်ကြမ်းကို မနားတမ်း အရိုက်အနှက်နဲ့ ခိုင်းနေတော့ ကျွန်တော် တော်တော်ကိုပင်ပန်းနေပေမဲ့ အတတ်နိုင်ဆုံးကတော့လုပ်ရမှာ ပါ။ အရိုက် မှ မခံချင်တာကို အရိုက်ခံနိုင်ရင်တော့ ဖြေးဖြေးလျှောက်ပြီး မြေသယ်ရင် ရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ပဲ အရိုက်လျော့သွားရင် အသင့်အတင့်လျှောက်လိုက်၊ ရိုက်လိုက်မြန်မြန်လျှောက်လိုက်၊ အပြေးလျှောက်လိုက်နဲ့ ညနေ(၄)နာရီ (၃၀)မိနစ်လောက်မှာ အလုပ်သိမ်းတယ်။ စခန်းနဲ့ (၂)မိုင်လောက်သာ ဝေးတဲ့ နေရာဖြစ်တဲ့ လမ်းတစ်ဝက်မှာ ချောင်းတစ်ခုကိုတာဖို့ ပြီး ပိတ်ထား တဲ့ နေရာမှာ ရေချိုးရမှာ ပါ။

ချောင်းရှေ့ကိုရောက်တာနဲ့ လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်း တွေအကုန်ချခိုင်းပြီး ခရာတွတ်တယ်။ အားလုံးရေချိုးဆင်းမယ်။ အမြန် ဆုံးဆင်းမယ်ဟေ့ လို့ ပြောပြီး နောက်တစ်ကြိမ်ခရာမှုတ်တာနဲ့ တစ်ယောက် မကျန်အမြန်ဆုံး တက်ရမယ်လို့ ပြောတယ်။ ခရာမှုတ်တာနဲ့ လူဟောင်း ရဲဘက်တွေက အမြန်ဆုံးရေထဲရောက်သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူသစ်ရဲဘက်တွေ သာ မှုန်ဝါးဝါးနဲ့ နောက်ဆုံးမှာ ကျန်နေကြတယ်။ စောစောကကြည့်တုန်းက ကြည်လင်နေတဲ့ ရေဟာ အခုတော့ ရွှံ့ရေနောက်တွေဖြစ်ကုန်ပါပြီ။ လူဟောင်းတွေကရေထဲမှာ ဆပ်ပြာတိုက်၊ ရေချိုးပြီး ချိန်မှာ ကျွန်တော်ကတော့ နောက်ကျသွားတဲ့ ရွှံ့ရေတွေကိုကြည့်ပြီး ရေချိုး ချင်စိတ်တောင် ပျောက်သွားတယ်။ တက်မယ်ဟေ့ဆိုတဲ့ ခရာမှုတ်သံနဲ့ အတူ အဆဲသံတွေက နောက်ကကပ်ပါ လာပြီး အမြန်ဆုံးအပေါ်ကို တက် ကြကာ တန်းစီလူစစ်ပြီး ပြန်ကြရတယ်။ စခန်းရောက်တာနဲ့ အဝတ်လဲပြီး ရုံရှိသေးတယ်။ ခြေကျင်းတပ်ခွဲမှူးကခေါ်ပြီး ဒီနေ့ကစလို့ (၃)ရက်တစ်ကြိမ် သောက်ရေခပ်ရမယ်လို့ အမိန့်ပေးတော့ ကျွန်တော်ချက်ခြင်းပြန်ပြော လိုက်တယ်။ ဟုတ်ကဲ့ပါလို့ ၊ သံတိုင်ကီကို တစ်ဝက်ဖြတ်ပြီး နှုတ်ခမ်းလိပ် ထားတဲ့ သံပုံးကို ကိုင်းတပ်ပြီးတံပိုးလျှိုလို့ ရှေ့နောက်ထမ်းရတာပါ။ ကျွန် တော်နဲ့ တွဲဖက်ကြတဲ့ လူဟောင်းကရှေ့ကထမ်းလို့ ကျွန်တော်ကနောက်က ထမ်းရတယ်။ စခန်းဝင်ထွက်ပေါက်ကထွက်လို့ ထောင်ပိုင်အိမ်ဘေးက ကုန်းဆင်းအတိုင်းသွားပြီး အောက်ကလျှိုထဲမှာ တူးထားတဲ့ တွင်းထဲက ရေကို ရေပုံးငယ်တစ်ခုနဲ့ ခပ်ယူလို့ ကျွန်တော်တို့ သယ်ယူမယ့် သံစည်ပိုင်း ထဲထည့်ကာ သံတိုင်ကီတစ်ဝက်နီးပါးခန့် ရေနဲ့ အတူ ရေစိုလို့ ချောနေတဲ့ ကုန်းတက်ကို ခက်ခက်ခဲခဲနဲ့ တက်ရပြီး စခန်းအတွင်းထဲက ရာဝင်စဉ်အိုး တွေထဲကို ထည့်ရတယ်။ လူအင်အား (၈၀၀)လောက်သောက်ဖို့ အတွက် သောက်ရေပါ။

အခြားတပ်ခွဲတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့လိုပဲ အတွဲလိုက်
ရေခပ်နေကြတယ်။ ဘာရေစစ်မှ မပါသလို အမှုန်အမှိုက်တွေကလည်း
သာမန်မျက်စိနဲ့ တောင်တွေ့မြင်နေရတယ်။ သာမန်ရဲဘက်တွေအားလုံး
ဒီရေပဲသောက်ကြတာပါ။ မီးဖိုကြီးကရဲဘက်တွေ၊ ရုံးလုပ်ငန်းလုပ်တဲ့ ရဲ
ဘက်တွေ၊ နောက်တန်းမှာ နေတဲ့ အဆောင်မှူးတွေ၊ ဆေးမှူးဆိုသူတွေ
မိလလာဘုတ်ကိုင်ဆိုတဲ့ သူမျိုးတွေ အနည်းငယ်လောက်သာ ရေကို ကျို
ချက် ပြီးသောက်ကြတာပါ။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ကတော့ (၁၉၈
၄)ခုနှစ် က ဒေါင်းမြီးကွက်စခန်းတာဝန်ခံက
ထောင်ပိုင်ဦးမောင်မောင်ပါ။ ခြင်းခတ်တော်လို့ ခြင်းမောင်မောင်လို့ ခေါ်
တယ်လို့ သိရတယ်။ (သုံးပွင့်)ပါ။ အပြောအဆို ယဉ်ကျေးသလို ကိုယ်အ
မူအရာလည်း မကြမ်းတမ်းပါဘူး။ ဒုတိယစခန်းတာဝန်ခံကတော့ (နှစ်ပွ
င့်)ထောင်မှူးကြီး ဘင်ဇိုင်းပါ။ အသားဖြူဖြူ၊ နဖူးပြောင်ပြောင်နဲ့
ထိပ်ပါပြောင်ပြီး စကားပြောရင် အသံကျယ်ကျယ်နဲ့ ပြောတာကို မှတ်မိ
ပါတယ်။ လူကဝသလို အစားနဲ့ ပါးစပ်အမြဲထိတွေ့နေတာ ခဏခဏမြင်
တွေ့ရတယ်။ အကျဉ်းသား အုပ်ချုပ်သူ တစ်ယောက်ယောက်က တစ်စုံ
တစ်ခုပြဿနာဖြစ်လို့ လာ ရောက်သတင်းပို့ရင် စုံစမ်းလေ့လာမေးမြန်း
တာမျိုးမလုပ်ဘဲ တစ်ခါထဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး အမိန့်ပေးတတ်တယ်။
ကျွန်တော်တို့ ဒေါင်းမြီးကွက် ရဲဘက်စခန်းမှာ သာမက ရန်မန်းစခန်း
အားလုံးမှာ နာမည်ထွက်နေတဲ့ ထောင်မှူးနှစ်ယောက်ရှိပါသေးတယ်။
တစ်ယောက်ကတော့ ကရာတေး မောင်မောင်တင်ဆိုတဲ့ ကရာတေးရူး
ရူးနေတဲ့ သူနဲ့ ကွန်ဖူးသံဒိုင်ဆိုတဲ့ ကွန်ဖူးရူးရူးနေတဲ့ သူနှစ်ယောက်ဟာ
ကျွန်တော်တို့ ရဲဘက် အကျဉ်းသား တွေကို သူတို့ လေ့ကျင့်တဲ့ ဖွဲ့အိတ်
လို သဲအိတ်လို သဘောထားပြီး သူတို့ တပ်ခွဲထဲမှာ ဖြစ်စေ၊ နောက်တန်း
မှာ ဖြစ်စေ၊ အကျဉ်းသားတစ်စုံတစ် ယောက်က အမှားတစ်ခုခုလုပ်ခဲ့မိရ

င် ဘယ်လောက်သေးငယ်တဲ့ ပြဿနာ လေးဖြစ်ပါစေ။ ပုံကြီးချဲ့ပြီး စိတ်ကြိုက်ထိုးကြိတ်ကန်တတ်ပါတယ်။ သူတို့ နဲ့ ဆုံမိတဲ့ အကျဉ်းသား ဟာ ကံဆိုးသွားတယ်။ အပ်နဲ့ ထွင်းရမယ့်အဖြစ်ဟာ ပေါက်ဆိန်နဲ့ ပေါက်သလိုဖြစ်သွားတယ်။ နေ့စဉ်ဖြတ်သန်းမှုကတော့ မနက်ငါးနာရီထိုး နာနဲ့ အိပ်ယာထ ချက်ချင်းတန်းထိုင်ခိုင်းပြီး ဘုရားရှိခိုး ရတယ်။ ဘုရား ရှိခိုးပြီးတာနဲ့ ဆက်လက်တန်းထိုင်နေကြရပြီး (၅)နာရီ (၄၅)မိနစ်လောက်မှာ တာဝန်မှူး၊ တာဝန်ကြပ်တွေက တန်းဖွင့်လို့ လူစစ် တယ်။ အိပ်ဆောင်အားလုံးစုံအောင် စစ်ပြီးသွားလို့ လူပေါင်းပြည့်ရင် တန်းဖွင့်သံ ချောင်းခေါက်တယ်။

တန်းဖွင့်သံချောင်းခေါက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဆူးကြိုးကွင်းထဲမှာ တပ်ခွဲအလိုက်တန်းစီတန်းထိုင်နေကြရတယ်။ တနင်္လာနေ့က သောကြာနေ့အထိ နေ့စဉ်လွတ်လူရှိရင် ခေါ်ပြီးလွှတ်တယ်။ လွတ်လူကိစ္စပြီးတာနဲ့ ကျန်းမာရေး မကောင်းတဲ့ သူတွေကို ဆေးခန်း ပြခွင့်ပြုတယ်။ တကယ်ကို ကျန်းမာရေးမကောင်းတဲ့ သူတွေ ဆေးမှူးနဲ့ ပဏာစားတဲ့ သူတွေ တပ်ခွဲမှူးတွေနဲ့ အဆင်ပြေသူတွေသာ ဆေးနားရကြ ပြီး တော်ရုံတန်ရုံ ရောဂါလောက်နဲ့ တော့ ဆေးနားမပေးသလို သူတို့ နဲ့ အဆင်မပြေရင်လည်း လက်ကောက်ကျတယ်ဆိုပြီး ဆေးနားမပေးပါဘူး။ ဆေးခန်းပြအလုပ်တစ်ခုပြီးသွားရင် တပ်ခွဲတွေရှေ့တန်းထွက်ကြရတယ်။ ဆူးကြိုးဝင်း မိန်းဂျေးလ်ပေါက်ကထွက်လို့ အပြင်ဘက်မှာ တန်းစီရင်း လူစုံရင် တပ်ခွဲထောင်မှူးအိမ်ကို သွားကြရတယ်။ ထောင်မှူးအိမ်မှာ ထား တဲ့ လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်း၊ ဂျပလီပဲခေါ်ခေါ် သံတူရွင်းပဲခေါ်ခေါ် သံချောင်း အရှည်တစ်ဖက်ကချွန် တစ်ဖက်က အပြားနဲ့ လုပ်ထားတဲ့ သံချောင်းတွေနဲ့ ပေါက်တူးတွေ၊ ဂေါ်ပြားတွေကို ကျွန်တော်တို့ သယ်ကြရတယ်။ ရဲဘက် (၁၀၀)ခန့် (၅)ယောက်တစ်တွဲ တန်းစီလမ်းလျှောက်ချိန်

မှာ လုံထိန်းရဲ သေနတ်ကိုင်သူတွေနဲ့ အကျဉ်းဦးစီးဌာနက ဝန်ထမ်းတွေ
က တပ်ခွဲပတ် လည်မှာ လုံခြုံရေးယူပြီး အပြင်စီးကဝန်းရံထားသလို တ
ပ်ခွဲနားမှာ လည်း ပုံစံအပြာ အင်္ကျီ၊ ဘောင်းဘီဝတ်ဆင်ပြီး ဓားမကိုယ်စီ
ကိုင်ဆောင်ထားတဲ့ ရဲဘက်ကြီးဆိုသူတွေက အနီးကပ်ထိန်းချုပ်ပြီး ရှေ့
တန်းလုပ်ငန်းလုပ်မယ့် နေရာကို အဆူအဆဲ အကြိမ်းအမောင်း အရိုက်
အနှက်လေးတွေနဲ့ နေ့စဉ် သွားကြရတယ်။ ရောက်ကာစက မသိနားမ
လည်လို့ လက်ဗလာနဲ့ ကပ်သယ်ရတာ လက်အံသေလာတာနဲ့ အိမ်ကို ဝ
န်ထမ်းလွှတ်လိုက်တယ်။ မကြာခင်အိမ်ကလာတော့မယ်ဆိုပြီး အကြွေး
နဲ့ ဝယ်လိုက်တဲ့ ပီနံအိတ် ကိုဖြန့်ပြီး အရှည်ငါးပေလောက်ရှိပြီး လက်
လေးလုံးခန့် အပြားအရွယ်ကို အထပ်ထပ်ခေါက်ထားတဲ့
ထိပ်နှစ်ဖက်မှာ ဝါးလုံးလျှိုဖို့ ဂွင်းပါတဲ့ သိုင်းကြိုး လို့ ခေါ်တဲ့
အရာကိုအကြွေးဝယ်ထားကာ ဘယ်ဘက်ပုခုံးဘက်က သိုင်းစွဲ လိုက်၊
ညာဘက်ပုခုံးဘက်က သိုင်းစွဲလိုက်နဲ့ ဒီသိုင်းကြိုးရဲ့ အကူအညီနဲ့ လက်
ကတော့သက်သာသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ အလေ့အကျင့်မရှိတော့ တစ်နေ
ကုန်ပုခုံးကိုပဲ အားပြုနေရတော့ ရေရှည်မှာ ပုခုံးနှစ်ဖက်စလုံးလဲ နီရဲ
ရောင်ရမ်းနေတာပါပဲ။ ဒီလိုနဲ့ တစ်နေ့တစ်နေ့ အလုပ်လုပ်ရင်း မိဘတွေ
လာချိန်ကို မျှော်နေမိတယ်။ အိမ်ကိုလွှတ်လိုက်တဲ့ ဝန်ထမ်းကလည်း
မင်းမိဘတွေမကြာခင်လိုက်လာလိမ့်မယ်လို့ ပြောတယ်။
အိမ်အကြောင်း တွေးနေတုန်း ဒိုင်းခနဲသေနတ်သံကြားလိုက်ရချိန်မှာ အ
သံမျိုးစုံဆူညံစွာ ကြားနေရတယ်။ ပြေးပြီလိုက်လိုက်ဆိုတဲ့ အသံနဲ့ အတူ
ဟေ့ကောင်တွေ ရောက်တဲ့ နေရာမှာ မှောက်ထား၊ မျက်နှာနဲ့ မြေကြီးနဲ့
ကပ်ထား၊ ခေါင်းလုံးဝ မထောင်နဲ့ ထောင်တဲ့ ကောင် ခေါင်းရိုက်ခွဲခံရမ
ယ်ဆိုတာနဲ့ မြေသယ်တဲ့ ဝါးကပ်လေးအမြန်ချပြီး မြေကြီးပေါ်မှာ ဝမ်း
လျားထိုးမှောက်လို့ ကြည့်လိုက် တဲ့ အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘက်မြေ

သယ်သူတွေထဲက ခြေကျင်းသမား (၃)ယောက်နဲ့ ဒေါက်ခတ်ထားသူတစ်ယောက် ထွက်ပြေးနေတာကို မြင်လိုက်ရတယ်။ ခြေကျင်းဝတ်ထားတဲ့ (၃)ယောက်က ရှေ့ကနေတောထဲ ဝင်သွားပေမယ့် ဒေါက်ခတ်ထားတဲ့ တစ်ယောက်က ပေါက်တူးတစ်လက်ကို ပုခုံးပေါ်ထမ်းပြီး ခုန်ဆွခုန်ဆွပြေးနေတာကို လုံထိန်းက မတ်တပ်ရပ်ရင်း သေနတ်နဲ့ ချိန်ပြီး တဒိုင်းဒိုင်းနဲ့ ပစ်နေတာ တစ်ချက်မှ မထိပဲ ဒေါက်သမား တောထဲကိုဝင်သွားတာကို တွေ့လိုက်ရတယ်။

ထောင်တစ်ခါမှ မကျဘူးတဲ့ ကျွန်တော် ရဲဘက်ဆိုတာဒီလိုပါလားလို့ အခုမှ လက်တွေ့အလုပ်လုပ်ရပြီး ခြေကျင်းခတ်ထားတာတောင် လမ်းလျှောက်ရတာအဆင်မပြေ အိပ်လို့ အဆင်မပြေနဲ့ အခုကိုယ့်မျက်စိရှေ့မှာ ခြေကျင်းနဲ့ ဒေါက်ခတ်ထားပါလျက် အသေခံထွက်ပြေးသွားတာကို အရမ်းအံ့ဩမိတယ်။ ထွက်ပြေးသွားသူတွေ တောထဲဝင်ရောက်သွားချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးကိုထိုင်ခိုင်းပြီး လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းတွေကို အမြန်ဆုံးချည်နှောင်ပြီး သယ်ယူကာစခန်းကို ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ တပ်ခွဲမှာ အဖွဲ့ငယ်တွေစုဖွဲ့ပြီး ထွက်သွားကြတယ်။ ထွက်ပြေးသူတွေမမိပါစေနဲ့ လို့ ကျွန်တော်တိုးတိုးလေးဆုတောင်း မိတယ်။ ထွက်ပြေးသူတွေကောင်းမှုကြောင့် ဒီနေ့တော့ ကျွန်တော်တို့ တပ်ခွဲ အလုပ်မလုပ်ရတော့ပါဘူး။ နောက်တစ်နေ့မနက် တပ်ခွဲထွက်ချိန်မှာ တော့ နောက်တန်းမှူး၊ ထောင်မှူးကြီးဘင်ဇိုင်းက ဆူညံစွာသြဝါဒချွေတယ်။ ချိုသာယဉ်ကျေးတဲ့ နားချမ်းသာစရာ စကားလုံးတစ်လုံးမှ မပါဘူး။ သတ်ပစ်မယ်။ တစ်သက်လုံးလူစဉ်မမှီအောင် လုပ်လိုက်မယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေသာ အပ်ကြောင်းထပ်နေတယ်။ ထွက်ပြေးသူတွေ တစ်ယောက်မှ မမိတဲ့ အတွက် ကျန်တဲ့ သူတွေကို မဲတော့မှာ ပါ။ အဲဒီနေ့က စပြီး တပ်ခွဲလုံခြုံရေးပိုမိုတင်းကြပ်သလို အလုပ်ကိုလည်း ပိုခိုင်းတ

ယ်။ အဆဲအရိုက် ပိုတိုးလာတယ်။ ဒီရက်ပိုင်းပိုပင်ပန်းလို့ မိဘတွေလာရင် ကောင်းမှာ ပဲလို့ တွေးနေချိန်မှာ ဟိုအဝေးတစ်နေရာမှာ ယောက်ျားတစ်ယောက်နဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်လာတာကို တွေ့လိုက်တော့ ငါ့အိမ်က ထောင်ဝင်စာလာတာဆိုရင် သိပ်ကောင်းမှာ ပဲလို့ တွေးမိတယ်။

တဖြည်းဖြည်းအနားကိုရောက်လာတော့ တကယ်ပဲ ကျွန်တော့်အမေနဲ့အစ်ကို ဝမ်းကွဲတစ်ယောက်ဖြစ်နေတာကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ (၁၉၈၄) ခုနှစ်ဆိုတဲ့ အချိန်က ရန်မန်းလမ်းဟာ မြေကြီးလမ်းအဖြစ်သာရှိနေပြီး ရှေ့တန်း တပ်ခွဲတွေဟာလည်း တောင်တွေဖြူဖောက်ပြီးလမ်းလုပ်နေချိန်သာဖြစ်ကာ လုပ်ငန်းခွင်ထဲမှာ တဲထိုးပြီး နေထိုင်ကြသူတွေဟာ ထောင်မှူးနဲ့ လုံထိန်းတဲ တွေသာရှိတာပါ။ ထမင်းစားချိန်ခဏ ကျွန်တော်တို့ရဲဘက်တွေနားဖို့ တဲရှည်ထဲမှာ ဘယ်ဧည့်သည် မှ မတွေ့ရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တပ်ခွဲ ထောင်မှူး ဦးကွန်းက သူတဲထဲမှာ ခေါ်ယူတွေ့ဆုံပြီး ဧည့်တွေ့စေတယ်။ ကျွန်တော်အမေ့ကို လက်ရှိအခြေအနေကို တိုးတိုးတိတ်တိတ်ပြောပြလိုက် တယ်။ အမေက ထောင်မှူးဦးကွန်းကိုပိုက်ဆံပေးလိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို စောင့်ရှောက်ဖို့ ပြောနေတာကိုကြားရတယ်။ စားသောက်စရာအချို့နဲ့ ပိုက်ဆံအနည်းငယ်ကို အမေကပေးပြီး ပြန်သွားပါတယ်။ ခဏကြာတော့ ကျွန်တော်တို့ ထမင်းစားချိန်ရောက်လို့ ထမင်းစားကြတယ်။ နေ့လယ် နေ့ခင်း အနားယူပြီးအလုပ်ပြန်ဆင်းချိန်မှာ ထောင်မှူးဦးကွန်းက ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ပြီး မင်းကပ်ယက်ဘုတ်မှာ နေ မတတ်ရင်သင်ထား နောက်ပိုင်း ကိုယ် တိုင်ယက်ရမယ်လို့ ပြောပြီး ကပ်ယက်တဲ့ နေရာမှာ အလုပ်ပြောင်းပေးလိုက် တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ထမင်းစားနားတဲ့ တဲထဲမှာ ကပ်ယက်ရတာဖြစ် တဲ့ အတွက် နေပူသည် ဖြစ်စေ၊ မိုးရွာသည် ဖြစ်စေ ကျွန်တော်ရာသီဥတုဒဏ် မခံရတော့သလို အရိုက်လဲမခံရတော့ပါဘူး။ ထိုနေ့မှ စပြီး ကျွန်တော်

ကောင်းမွန်စွာ နေရပါတော့တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော့်အဖေနဲ့ အ
မေ (၁)လတစ်ကြိမ်အမြဲလာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒေါင်းမြီးကွက်ရဲဘက်
စခန်းမှာ တစ်ဆောင်ကိုရဲဘက်အင်အား (၁၀၀) လောက် အိပ်လို့ ရတဲ့
အိပ်ဆောင်(၁၀)ဆောင်ခန့်ရှိတယ်လို့ မှတ်မိတယ်။
ထမင်းစားဆောင်မှာ အားလုံး ထမင်းစားကြရတာပါ။ ဘယ်သူမှ အိပ်
ဆောင်ထဲမှာ ထမင်းစားတာမတွေ့ရဘူး။ ညနေမှောင်ခါကအချိန်ဆိုရင်
မီးစက်မောင်းပြီး မီးထွန်းပေးတယ်။ ည(၉)နာရီအချိန်ထိပါ။ ဒါပေမဲ့ သူ
တို့ ထွန်းပေးတဲ့ မီးအလင်းရောင်က အိပ်ဆောင်ထဲမှာ မှောင်နေတဲ့ အ
တွက် ဒီဇယ်မီးခွက် တွေနဲ့ ပဲ တစ်ညလုံးထွန်းထားကြတယ်။ ကျွန်တော်
တို့ အိပ်ဆောင်ထဲကို ည (၉)နာရီမှာ မီးဖြတ်လိုက်ပေမယ့် အိပ်ဆောင်
ကနေ မိလလာသွားတဲ့ လမ်းတစ်လျှောက်နဲ့ သံဆူးကြိုးပတ်လည်မှာ
တော့ တစ်ညလုံး မီးလင်း နေတယ်။ မျှော်စင်တွေပေါ်မှာ ဝန်ထမ်းတွေ
က သေနတ်တွေနဲ့ တစ်ညလုံး အလှည့်ကျကင်းစောင့်နေကြသလို နှစ်ထ
ပ်ဆူးကြိုးဝင်းအတွင်းထဲမှာ လည်း တုတ်ကိုင်ထားတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေက
တစ်ညလုံးအလှည့်ကျ ကင်းပတ်နေကြ တယ်။ အပြာဝတ်ရဲဘက်ကြီး
တွေက တစ်ညလုံးလမ်းလျှောက်ကာ အိပ် ဆောင်ပတ်လည်မှာ ကင်းလှ
ည့်နေသလို ကျွန်တော်တို့ အိပ်တဲ့ အဆောင် ပေါက်ဝရှေ့နောက်တွေမှာ
လည်း စီနီယာကျတဲ့ ရဲဘက်တွေက တစ်ညလုံး စောင့်ကြည့်နေတယ်။
အပေါ့အပါးသွားရင် အသံကျယ်ကျယ်နဲ့ သတင်းပို့ သွားလာရတယ်။
ဘာယာသေးပေါက်လို့ သတင်းပို့လိုက်ရင် ပေါက်လို့
ဘာယာကပြန်ပြောရင် မိမိအိပ်နေရာကထပြီး သေးပေါက်သွား သေး
ပေါက်သွားဆိုပြီး အဆက်မပြတ်အော်ပြီး သေးသွားပေါက်ကြရတယ်။
အိမ်သာတက်ချင်ရင်လည်း ဘာယာချီးပါလို့ အော်ပြောရတယ်။ နေဦး
လို့ ဘာယာကပြောရင် လုံးဝထလို့ မရပါဘူး။

ထမိရင်ကျိုးပဲ့သွားတဲ့ အထိ အရိုက်ခံရမှာ ပါ။ ကိုယ့်ထက်အရင် အိမ်သာသွားတဲ့ သူ ပြန်လာလို့ ဘာယာက စောစောကချီးပါ အော်တဲ့ သူထလို့ ပြောလိုက်မှ ချီးပါသွား ချီးပါသွားဆိုပြီး အဆက်မပြတ်အော်သွားရသလို ချီးပါနေချိန်မှာ လည်း ချီးပါရုံ ချီးပါရုံဆိုပြီး အဆက်မပြတ်အော်နေရတယ်။ ပြီးလို့ ပြန်မယ်ဆို ရင်လည်း ချီးပါပြန် ချီးပါပြန်ဆိုပြီး မိမိအိပ်ဆောင် မိမိအိပ်ယာ နေရာရောက်တဲ့ အထိ အော်ခဲ့ရတာကိုယ်တိုင်ပါပဲ ။ ချီးပါသေးပေါက် သွားရတဲ့ နေရာဟာ ပေ(၂၀၀)ကျော်ဝေးတဲ့ အိပ်ဆောင်တွေရဲ့ အနောက် ဖက်ကို သွားကြရတာပါ။ ထမင်းကမဝ ဟင်းကမရှိတဲ့ အာဟာရချို့တဲ့ နေပေမယ့် အလုပ်ကတော့ လျော့ခိုင်းတယ်ဆိုတာ မရှိသလို နေ့စဉ် ရိုက်နှက်ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းနေတဲ့ ဒဏ်ကို မခံနိုင်တဲ့ အတွက် အချို့သော အကျဉ်းသားတွေဟာ မြေကြီးပေါက်နေရင်း ကိုယ့်ခြေထောက်ကိုယ် ပေါက် တူးနဲ့ ခုတ်ပစ်တာကတစ်မျိုး၊ သံတူရွင်းခေါ် ဂျပလီနဲ့ ကိုယ့်ခြေလက်ကို ပြန်ထိုးမိချင်ယောင်ဆောင်ကာ တမင်ထိုးပစ်ခြင်း၊ တောင်နံရံကိုဂျပလီအပြားဖက်ကထောက်ပြီး အချွန်ဘက်ဗိုက်ကိုတော့ကာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေခြင်း၊ မြေတူးခိုင်းနေစဉ် တောင်ပေါ်မှ ခုန်ချခြင်း၊ အသက် အသေခံကာ ပြေးခြင်း၊ မြေလမ်းဖောက်ထားသည် ကို သိပ်သည်းမှုရှိစေရန် သံဘုဘီးလုံးကားဖြင့် အထပ်ထပ်ကျိတ်နေစဉ် ထမင်းစားရန် တန်းစီထိုင် နေချိန်မှာ ရုတ်တရက်ပြေးသွားကာ ထိုကားဘီးလုံးအောက်သို့ ဝင်ရောက်၍ အကျိတ်ခံအသေခံသွားခြင်းစသည့် နည်းမျိုးစုံအပြင် တစ်ချို့သော အကျဉ်းသားများက အနာစိမ်းပေါက်သည် ဖြစ်စေ၊ အခြားအနာ တစ်ခုခုပေါက်သည် ဖြစ်စေ၊ ထိုအနာပျောက်သွားလျှင်ရှေ့တန်းမှာ အလုပ် လုပ်ရမှာ ကြောက်သည့် အတွက် ထိုအနာထဲသို့ နေ့စဉ်ဖုန်မှုန့်သိပ်ခြင်း၊ အနာဖွင့်ပြီးယင်နားခံခြင်း လုပ်သူတို့ ကတစ်မျိုး တစ်ချို့ကတော့

ဆေးခန်း မှ စွန့်ပစ်ထားတဲ့ ဆေးထိုးအပ်အဟောင်းနှင့် ဂလူးကို(စ်)ပိုက် အဟောင်းကို တစ်ပေခန့်ဖြတ်ပြီး အပ်ကိုပိုက်နှင့် ဆက်၍ သရေပင်နှင့် ချည်ကာ အိပ် ဆောင်မှာ မီးထွန်းတဲ့ ဒီဇယ်ဆီကိုခိုးပြီး လူလစ်ရာမှာ ဒီဇယ်ဆီကို အပ်မှ တစ်ဆင့် ပိုက်ထဲသို့ရောက်အောင် ပါးစပ်ဖြင့်ပိုက်တစ်ဖက်မှ စုပ်ယူ၍ ထိုအပ်ပိုက်ဖြင့် လက်ဖျံတွင် ၎င်း၊ ခြေသလုံးတွင် ၎င်း အပ်ထိုးသွင်းပြီး ပါးစပ်ဖြင့်မူတ်၍ ဒီဇယ်ဆီများ အသားထဲသို့ဝင်သွားလျင် (၅)ရက် (၇)ရက်ကြာသောအခါတွင် အသားထဲမှာ ပြည်တည်ပြီး ယောင်လာကာ အမြင်ဆိုးဝါးသော အနာတစ်ခုအဖြစ် မြင်တွေ့ရကာ ခွဲစိတ်လိုက်ပါက ပြည်ပုတ်များ ထွက်လာကာ ဘောင်ဝင်သော ဆေးနားတရားဝင်ရရှိပါ တယ်။ ထိုသို့သော နည်းမျိုးစုံဖြင့် အလုပ်ပင်ပန်းခြင်းကိုရှောင်ရှားရင်း တစ်ချို့သေဆုံးသွားကြတယ်။ ၈၄ ခုနှစ် ၈၅ခုနှစ် ဆိုတဲ့ အချိန်က တစ်ပတ် မှာ (၆)ရက်အလုပ်လုပ်ရပြီး တနင်္ဂနွေနေ့တစ်ရက် အနားပေးတယ်။ နေ့ လယ်ပိုင်းမှာ နွားနို့လို့ အမည်တပ်ထားတဲ့ ဘာအရသာမှ မရှိတဲ့ နို့တစ်ခွက် တိုက်ပြီး ညနေပိုင်းမှာ ရေနွေးတစ်ခွက်စီ ဝေပေးတယ်။ တစ်ပတ်ကို အသားတစ်ကြိမ်ကျွေးသလား၊ နှစ်ကြိမ်ကျွေးသလားဆိုတာကိုတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ဒေါင်းမြီးကွက်စခန်းရဲ့ အကျဉ်းသားနောက်တန်းမှူး ဆိုသူကတော့ ကျွန်တော်တို့ရန်ကုန်တိုင်း၊ အလုံမြို့နယ်က ရှေ့နေ အောင်သန်းဆိုသူ ကုလားလူမျိုးက အကျဉ်းသားထဲမှာ ရာထူးအကြီးဆုံး နေရာကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ရယူထားသလဲဆိုတာတော့ အဲဒီအချိန်က စခန်းကိုအုပ်ချုပ်သူ တာဝန်ရှိသူတွေသာ သိလိမ့်မယ်ထင်တယ်။

ခေတ်စနစ်ဆိုးကာလမှာ ရှေ့တန်းမှာ စိတ်မချမ်းသာသလို နောက်
တန်းရောက်ရင်လည်း စိတ်ဆင်းရဲစရာတွေ မြင်နေရတယ်။ အကျဉ်း
သားရဲဘက် အချင်းချင်း စကားများ သည် ဖြစ်စေ၊ ရန်ဖြစ်သည် ဖြစ်စေ၊
တစ်စုံတစ်ခုခိုးလို့ မိသွားသည် ဖြစ်စေ အဲဒီသူတွေကို မြေကြီးထဲမှာ ထ
က်ဝက်မြုတ်ထားပြီး မြေပေါ်မှာ တစ်ဝက်ပေါ်နေတဲ့ ဂဝံတုံး(၄)တုံး ပေါ်
မှာ တံတောင်နှစ်ဖက်က အရှေ့ဂဝံနှစ်တုံးအပေါ်မှာ ထောက်၊ ဒူးခေါင်း
နှစ်ဖက်က အနောက်ဂဝံနှစ်တုံးအပေါ်မှာ ထောက်ပြီး တစ်နာရီခန့်မေး
လိုက် ရိုက်လိုက်နဲ့ လုပ်နေကြတယ်။ ကိုယ်တိုင်ခံစားရတဲ့ သူတော့ ဘ
ယ်လိုနေ လဲမသိဘူး။ ဘေးက မြင်တွေ့ရတဲ့ သူတွေကတော့ မျက်စိမျက်
နှာပျက် နေကြတယ်။ ထောင်မှူးဝန်ထမ်းတွေက ရိုက်နှက်နှိပ်စက်လို့
အားရမှ အဲဒီရဲဘက်ကို မတ်တပ်ရပ်ခွင့်ပြုတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရဲဘက်က
တော့ တံတောင် နှစ်ဖက်နဲ့ ဒူးဂေါင်းနှစ်ခုစလုံး သွေးချင်းချင်းနီရုံမက
အသားတွေဟာ ပြဲထွက်နေပြီး ဘေးလူတွေက ဝိုင်းပြီးတွဲလို့ မတ်တပ်ရ
ပ်နိုင်ပေမယ့် အနည်းဆုံး(၁၀)ရက်လောက်ကတော့ ဒူးတံတောင်ဟာ
ကွေးလို့ ဆန့်လို့ ဘယ်လိုမှ အဆင်ပြေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီအဖြစ်အပျက်
မျိုးတွေ နောက် တန်းမှာ မကြာခဏတွေ့မြင်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရှေ့
တန်းလုပ်ငန်းခွင် နေရာဟာ တောင်ကိုအလယ်တည့်တည့်ကွဲပြီး လမ်း
ဖောက်နေတာ ဖြစ်တဲ့ အတွက် တောင်ရဲ့ တစ်ဖက်ထိပ်ထွက်ပေါက်ဝမှ
လက်နက်ကိုင် လုံထိန်းကစောင့်နေသလို
အကျဉ်းဦးစီးဝန်ထမ်းကလည်း စောင့်နေတယ်။ တောင်ရဲ့ တစ်ဖက်ထိပ်
ဝမှာ တော့ တပ်ခွဲထောင်မှူးဦးကွန်းရဲ့ တဲရှိတယ်။
ထောင်မှူးကတဲထဲမှာ ပဲ အချိန်ပြည့်အရက်သောက်နေတာကို တွေ့မြင်
ရ တယ်။ အပြာဝတ်ရဲဘက်ကြီးဆိုသူတွေကလည်း
အချိန်အတော်များများမှာ ဝါးခုတ်၊ မျောခုတ်၊ ထင်းခုတ်ပြီးရောင်းလို့

ထောင်မှူးကိုငွေပေးကာ သူတို့ ရဲ့ အပိုင်ငွေအတွက်လည်း ရှာကြတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ချို့အချိန်တွေမှာ တပ်ခွဲလုံခြုံရေးဟာတဲ့ အခါမှာ ထွက်ပြေးမှုတွေရှိတယ်။ လွတ်သွားတဲ့ သူ တွေရှိသလို ပြန်မိလာတဲ့ သူတွေလဲရှိတယ်။ တပ်ခွဲထောင်မှူးတို့ လုံထိန်းရဲတို့ စိတ်ဆိုးတဲ့ အခါမျိုးတွေဆိုရင် ရဲဘက်ပြေးသူက မလွတ်နိုင်မှန်းသိလို့ လက်မြှောက်အဖမ်းခံပေမယ့် သူတို့ က မျက်နှာချင်းဆိုင်မပစ်ဘဲ ဟိုဘက် လှည့်ဆိုပြီး နောက်ကျောကနေ ပစ်သတ်တတ်တယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မျက်စိနဲ့ မြင်ခဲ့ရတာပါ။ ရဲဘက်တွေအလုပ်နားချိန် ထမင်းစားတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်က ဝါးကပ်ယက်ရတာဆိုတော့ ရဲဘက်တွေထွက်ပြေးချိန်မှာ အရင်လို ဝမ်းလျားမှောက်ပြီး မျက်နှာကို မြေကြီးနဲ့ ကပ်ထားစရာ မလိုတော့တဲ့အတွက် သူတို့ ဘာလုပ်တယ်ဆိုတာ တဲထဲကနေ မြင်တွေ့ နေရတဲ့ အတွက် အခုလိုပြန်လည်ရေးပြနိုင်တာပါ။ ကျွန်တော်ထောင်ရောက် ကာစကြားဖူးတာကတော့ ရဲဘက်မှာ ပေါက်တူးရိုးနဲ့ ရိုက်သတ်တယ် ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ရဲဘက်ထွက်ဖူးတဲ့ လူဟောင်းတွေကပြောတာကို ကြားရပေမယ့် မယုံပါဘူး။ အိမ်မှာ မိဘတွေ စိတ်ဆိုးလို့ ရိုက်တဲ့ တုတ်ထက်တော့ နည်းနည်းပိုကြီးတာနဲ့ တော့ ရိုက်လိမ့်မယ်လို့ ထင်မိတယ်။ တကယ်ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ကြုံတွေ့လိုက်ရတဲ့ အချိန်မှာ တော့ မျက်လုံးပါပြူးသွားတယ်။ တစ်နေ့ရဲဘက်ပြေးတစ်ယောက် ရှေ့တန်းကနေ ထွက်ပြေးတာကို ရဲဘက်ကြီးတွေလိုက်လံဖမ်းဆီးတာ မိလာတော့ ကျွန်တော် တို့ အားလုံးရဲ့ ရှေ့မှာ မ.ခ.မ တိုင်တုတ်နဲ့ စုံကိုင်ပြီး ရဲဘက်ကြီးတွေကော ဝန်ထမ်းတွေပါ ပိုင်းရိုက်နေတာကို မမြင်ရက်တော့လောက်အောင်ကို နှိပ်စက်ညှင်းပန်းနေတာကို မြင်တွေ့ခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီတော့မှ သူတို့ ပြောတဲ့ ပေါက်တူးရိုးနဲ့ ရိုက်တယ်ဆိုတာထက်ပိုတဲ့ မ.ခ.မ တိုင်နဲ့ ရိုက်တာကို အမြဲအမှတ်ရနေမိတယ်။

Ա. ԲԱՆԻՍԻԱՆԻ ԵՎ Ն. ԲԱՆԻՍԻԱՆԻ ԵՐԱՐԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

